

AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

SERVICIS SOCIALS

PLA MUNICIPAL D'ADDICCIONS 2025 – 2029

SERVICI D'ADDICCIONS

UNITAT DE PREVENCIÓ COMUNITÀRIA EN
CONDUCTES ADDICTIVES (UPCCA-VALÈNCIA)

UPCCA
VALÈNCIA

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Sanitat

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. Introducció general
- 1.2. Marc normatiu
 - 1.2.1. Àmbit europeu
 - 1.2.2. Àmbit estatal
 - 1.2.3. Àmbit autonòmic
- 1.3. Marc teòric

2. DIAGNÒSTIC

- 2.1. Europa
- 2.2. Espanya
- 2.3. Comunitat Valenciana
- 2.4. València

3. VALORACIÓ

- 3.1. Valoració general
- 3.2. Valoració per àrees
 - 3.2.1. Comunitari
 - 3.2.2. Familiar
 - 3.2.3. Escolar
 - 3.2.4. Oci i temps lliure
- 3.3. Conclusions i reptes futurs

4. OBJECTIUS

- 4.1. Objectius generals
- 4.2. Objectius específics

5. LÍNIES ESTRATÈGIQUES

5.1. Desenvolupar intervencions integrals en l'àmbit comunitari i d'oci i temps lliure

5.1.1. Informació, orientació, assessorament

5.1.2. Programa comunitari de prevenció del tabaquisme i de l'ús de cigarrets electrònics

5.1.3. Programa comunitari de prevenció del consum abusiu d'alcohol

5.1.4. Programa comunitari de prevenció del consum de cànnabis

5.1.5. Divulgació d'informació als mitjans de comunicació

5.1.6. Viu l'estiu

5.1.7. Intervenció en Barris (INBAS)

5.1.8. Esport segur

5.1.9. Programa de promoció de locals d'oci saludables

5.1.10. Tallers de prevenció en temps d'oci

5.2. Incidir en la prevenció de conductes addictives en l'àmbit escolar

5.2.1. Formació per a l'alumnat

5.2.1.1. Construïx el teu món

5.2.1.2. Toca Cinema

5.2.1.3. Passa la vida

5.2.1.4. Concurs “*K me cuentas*”

5.2.1.5. Astrolabi

5.2.1.6. Clickeando

5.2.1.7. Ludens

5.2.1.8. Gamer

5.2.1.9. Dissenya la teua vida

5.2.1.10. Desactiva els teus prejudis

5.2.1.11. Avatars de ser adolescent hui

5.2.2. Formació per a professionals

5.3. Impulsar programes de formació i intervenció preventiva en l'àmbit familiar

5.3.1 Programa d'atenció preventiva a persones menors d'edat i joves amb primers consums o inici de trastorns addictius

5.3.2. Programa d'atenció preventiva a familiars de persones menors d'edat i joves

amb primers consums o inici de trastorns addictius

5.3.3. Curs d'informació sobre drogues per a menors amb infraccions per tinença i consum de drogues en la via pública

5.3.4. Programa “Escola de mares i pares”

5.3.5. L'arena llegendària

5.4. Emprendre actuacions dirigides a la prevenció en l'àmbit laboral

5.5. Establir i consolidar línies de coordinació institucional i participació social

5.5.1. Programa “Acció participativa”

5.5.2. Convenis de col·laboració

5.5.2.1. Conveni amb FAD Joventut

5.5.2.2. Conveni amb la Universitat de València i el centre CENDOC-BOGANI

5.5.2.3. Conveni amb la Universitat de València per a les addiccions al joc i noves tecnologies

5.5.2.4. Conveni amb la Universitat de València per a programes preventius de les addiccions amb substàncies

5.5.2.5. Conveni amb la Universitat Catòlica de València “Sant Vicent Màrtir”

5.5.3. Programa de participació i col·laboració amb altres àrees municipals i recursos que atenen col·lectius vulnerables.

5.6. Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat.

5.6.1. Reunió anual amb la comunitat educativa

5.6.2. Organització de jornades, debats, xarrades, etc., dirigides a diferents col·lectius

5.6.3. Programa: “Les TIC com a ferramenta de prevenció”

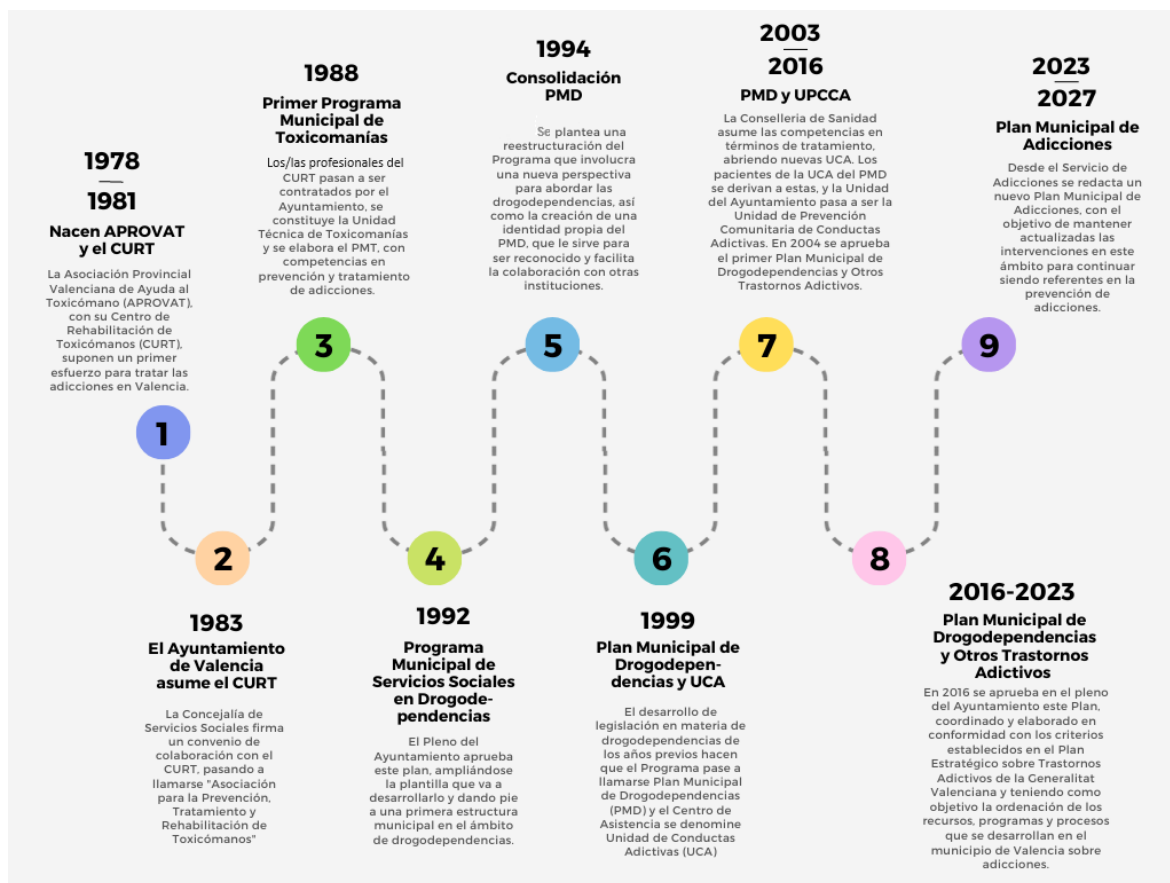
6. RECURSOS

7. BIBLIOGRAFIA

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Introducció general

L'Ajuntament de València començà a desenvolupar accions en matèria d'addiccions en els anys huitanta, comptant amb la col·laboració d'entitats del tercer sector que, gràcies a la implicació i la professionalitat de les persones involucrades, van anar expandint-se i estructurant-se fins a arribar al que entenem hui per Pla Municipal sobre Addiccions del Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València.

CRONOGRAMA HISTÒRIC¹

¹ Gràfic: Elaboració pròpia, sobre la base de la publicació del Servei d'Addiccions: "Del Centre Urbà Municipal de Rehabilitació de Toxicòmans (CUMRT) de l'Ajuntament de València... *Veure la bibliografia al final del document.

Les competències en esta matèria també han anat evolucionant, com és d'esperar d'una institució amb tants anys d'història, passant des d'un enfocament universal a especialitzar-se en l'àmbit de la prevenció d'addiccions. Este Pla sorgix com una necessitat d'actualitzar el Pla municipal de drogodependències i altres trastorns addictius de 2016-2021, que va ser prorrogat fins a l'any 2024, adaptant-lo a la realitat canviant del municipi i estructurant els servicis actuals desenvolupats per la UPCCA València, així com incorporant noves mesures.

El contingut d'este pla s'estructura entorn de dos blocs principals. El primer consistix en una introducció al context de Pla municipal d'addiccions, que el situa en el seu marc teòric i normatiu, així com un diagnòstic de l'entorn actual de les addiccions en l'àmbit europeu, estatal, autonòmic i local, seguit d'una valoració del Pla municipal de trastorns addictius 2016-2021. El segon bloc correspon a les línies estratègiques que estructuren les actuacions d'este pla, així com els recursos disponibles i necessaris per al seu correcte desplegament.

1.2. Marc normatiu.

1.2.1. Àmbit europeu

En l'àmbit europeu, l'Estratègia de la UE sobre Drogues 2021-2025 de la Secretaria General del Consell de la Unió Europea proporciona el marc polític general i les prioritats d'actuació de la UE per a este període de temps, mentre que el Pla d'Acció de la UE sobre Drogues 2021-2025 estableix mesures concretes basant-se en els principis, valors i fonaments legals de l'Estratègia.

Esta Estratègia s'estructura entorn de tres àmbits d'actuació: I.) Reducció de l'oferta de drogues: millora de la seguretat; II.) Reducció de la demanda de drogues: servicis de prevenció, tractament i assistència; III.) Afrontar els danys relacionats amb les drogues. Així mateix, aborda tres temes transversals en suport dels àmbits d'actuació: IV.) Cooperació internacional; V.) Investigació, innovació i prospectiva; i VI.) Coordinació, governança i aplicació.² En total, abasta onze prioritats estratègiques.

Com a organisme públic dedicat a la prevenció, el Servici d'Addiccions de l'Ajuntament de València es regix per la totalitat de l'estratègia Europea, especialment per les prioritats corresponents a l'àmbit d'actuació II: Reducció de la demanda de drogues: servicis de prevenció, tractament i assistència. En concret, la prioritat estratègica 5 **“Previndre el consum de drogues i sensibilitzar sobre els efectes adversos de les drogues”** arreplega els àmbits prioritaris següents:

- a) Facilitar, implantar i, en cas necessari, ampliar la disponibilitat d'intervencions i estratègies de prevenció universals i mediambientals empíricament contrastades per als entorns i grups destinataris, amb la finalitat de millorar la resiliència i de reforçar les habilitats per a la vida i les opcions de vida saludable.
- b) Facilitar, implantar i, en cas necessari, ampliar la disponibilitat d'intervencions de prevenció específiques empíricament contrastades destinades a joves i altres grups vulnerables.

² Secretaria General del Consell de la Unió Europea (2021) *Estratègia de la UE sobre Drogues 2021-2025*. (https://www.consilium.europa.eu/media/54074/qc0521073esn_002.pdf)

- c) Facilitar, implantar i, en cas necessari, ampliar la disponibilitat de mesures d'intervenció primerenca empíricament contrastades.
- d) Difondre entre las persones amb responsabilitats polítiques i professionals les proves científiques més recents sobre prevenció i proporcionar-los formació sobre este tema.
- e) Abordar la conducció sota els efectes de les drogues.

Els esmentats àmbits prioritaris es desenvolupen en el Pla mitjançant estes accions:

Àmbit prioritari a):

- **ACCIÓ 25:** Implantar, i, en cas necessari, ampliar la disponibilitat d'intervencions i estratègies de prevenció universals i mediambientals empíricament contrastades, basades en les habilitats per a la vida. Han d'abordar els vincles entre les addiccions a substàncies il·legals i també legals, i els comportaments addictius.
- **ACCIÓ 26:** Ampliar i promoure campanyes educatives en tota la UE, tenint en compte les necessitats locals i regionals, dirigides a famílies, professorat, treballadors i treballadores socials i responsables polítics locals, a fi d'augmentar els seus coneixements i secundar-los en l'augment de l'alfabetització sanitària i la promoció de comportaments positius, un estil de vida saludable i un entorn segur per a joves i altres grups, amb l'objectiu d'impedir que consumisquen drogues il·lícites i participen en conductes de risc i en activitats o delictes relacionats amb el mercat de la droga.
- **ACCIÓ 27:** Augmentar la disponibilitat d'informació fiable sobre prevenció, incloent-hi models eficaços de prevenció, tal com està disponible en el Portal de bones pràctiques de l'OEDT i fomentar una adopció més àmplia de programes de prevenció que hagen demostrat la seua eficàcia, especialment les activitats innovadores amb eficàcia demostrable.

Àmbit prioritari b):

- **ACCIÓ 28:** Fomentar la inclusió de missatges preventius amb eficàcia demostrable en els canals de comunicació i en les xarxes socials, dirigits a joves i altres grups vulnerables. Desplegar comunicacions de riscos i notificacions d'intel·ligència d'alerta primerenca específiques quan apareguen en el mercat substàncies perilloses, incloses les noves substàncies psicotròpiques o altres amenaces emergents, recurrent, quan siga procedent i de conformitat amb la legislació nacional, a la informació procedent del control de drogues.

Àmbit prioritari c):

- **ACCIÓ 29:** Preveure i incrementar un enfocament col·laboratiu a l'hora d'establir mesures eficaces basades en dades contrastades de prevenció selectiva i indicada per a previndre el desenvolupament de comportaments de risc i reduir la progressió cap a trastorns greus relacionats amb el consum de drogues entre les persones que patixen múltiples desavantatges com la manca de llar, el diagnòstic dual, població migrant, persones refugiades i víctimes de violència, en particular la violència de gènere, i també per a joves en múltiples entorns, inclosos els centres escolars, les famílies i la comunitat, en entorns recreatius i en el lloc de treball, així com per a les persones en entorns d'alt risc. Ha de facilitar-se la col·laboració entre totes les parts interessades, especialment de les mares i

pares i les famílies, les persones que treballen en xarxes educatives o de suport familiar, els serveis de joventut, els sindicats d'estudiants, les organitzacions esportives i les xarxes de persones que consumixen drogues.

Àmbit prioritari d):

- **ACCIÓ 30:** Promoure i assignar finançament suficient per a l'educació, la formació i el desenvolupament professional continu de les persones amb responsabilitat política, líders d'opinió i professionals sobre les últimes dades científiques relatives al consum de drogues i la prevenció de les addiccions, inclosos els nous patrons de consum, utilitzant també ferramentes en línia, i en particular promoure l'aplicació de les normes de qualitat europees per a la prevenció d'addiccions (EDPQS), les normes internacionals sobre la prevenció de l'ús de drogues de la UNODC i l'OMS i els cursos de formació del Currículum Europeu de Prevenció (EUPC).

Àmbit prioritari e):

- **ACCIÓ 31:** Dur a terme activitats que consciencien sobre els riscos de conduir sota els efectes de les drogues i difondre les millors pràctiques de diagnòstic i models d'intervenció primerenca dirigits especialment a joves conductors. Donar suport a la investigació i innovació de ferramentes de detecció de drogues *in situ* i estudiar la possibilitat d'incloure consideracions sobre drogues en la Recomanació de la UE sobre la taxa màxima d'alcoholèmia permesa per a las persones conductores.

Estes accions van dirigides a determinats organismes de la UE (Comissió, OEDTE i Consell de la UE), així com als estats membres, sota la idea de generar una política cohesiva en matèria d'addiccions, per la qual cosa les respostes dutes a terme per la resta d'organismes legislatius dins de la Unió han de mantindre's en la mateixa línia.

1.2.2. Àmbit estatal

En l'àmbit estatal el marc de referència per al desenvolupament del respectiu pla es troba, en primer lloc, en la Constitució Espanyola de 1978. En l'article 43 estableix que “es reconeix el dret a la protecció de la salut. Competeix als poders públics organitzar i tutelar la salut pública a través de mesures preventives i de les prestacions i servicis necessaris. La llei establirà els drets i deures de tots sobre este tema”. Este dret a la protecció de la salut es desplega amb la posterior Llei 14/1986, de 25 d'abril, General de Sanitat. Concretament l'article 70.1 estableix que “L'Estat i les comunitats autònomes aprovaran plans de salut en l'àmbit de les seues respectives competències, en els quals es preveuran les inversions i accions sanitàries a desenvolupar, anualment o plurianual”. Al juliol de 1985 es va posar en marxa el Pla nacional sobre drogues.

El desplegament normatiu del Pla nacional sobre drogues comporta el fet que la referència normativa més recent siga l'Estratègia Nacional d'Addiccions 2017-2024 (ENA). Esta estableix l'èmfasi a disminuir el mal causat per les addiccions, amb la finalitat principal d'aconseguir una societat més saludable i segura. L'Estratègia s'ha dut a terme a través de dos plans d'acció consecutius de quatre anys, de 2017 a 2020 i de 2021 a 2024. Durant estos períodes els objectius estratègics que s'havien d'aconseguir han sigut: D'una banda, “Aconseguir una societat més saludable i informada mitjançant la reducció de la demanda de drogues i de la prevalença de les

addiccions en general” i d'altra banda, “Tindre una societat més segura a través de la reducció de l'oferta de drogues i del control d'aquelles activitats que puguen portar a situacions d'addicció”. Per a la primera meta s'actua sobre la prevenció i reducció del risc, sobre l'atenció integral i multidisciplinària, sobre la reducció de danys, i finalment, sobre la incorporació social, posant l'accent principalment en la integració laboral. Per a la segona meta s'actua sobre la reducció i control de l'oferta, sobre la revisió normativa i finalment, sobre la cooperació judicial i policial a nivell nacional i internacional.

Per a això, dins de l'Estratègia Nacional sobre Addiccions (2017-2024) es fixen com a objectius generals:

- a) “Disminuir els danys associats al consum de substàncies amb potencial addictiu i els ocasionats per les addiccions comportamentals”.
- b) “Disminuir la presència i el consum de substàncies amb potencial addictiu i les addiccions comportamentals”.
- c) “Retardar l'edat d'inici a les addiccions”.

A continuació, es destaquen els quatre eixos fonamentals d'actuació de l'ENA (2017-2024):

- a) Drogues legals (tabac, alcohol).
- b) Fàrmacs de prescripció mèdica i altres substàncies amb potencial addictiu.
- c) Drogues il·legals, incloses les noves substàncies psicoactives.
- d) Addiccions sense substància o comportamentals.

Per a aconseguir els objectius proposats, l'Estratègia Nacional sobre Addiccions (2017-2024) enumera una sèrie d'accions i activitats partint d'un enfocament de salut pública integral i dels valors d'universalitat; coherència i col·laboració entre administracions públiques; atenció a la diversitat; coresponsabilitat social i responsabilitat pública. A més, presenta com a directrius l'equitat, la perspectiva de gènere, la transparència, l'evidència científica, la participació, la intersectorialitat i interdisciplinarietat, la qualitat, i l'eficiència i la sostenibilitat.

Com s'ha introduït anteriorment, la ENA s'ha dut a terme a través de dos plans d'acció consecutius de quatre anys, de 2017 a 2020 i de 2021 a 2024. L'últim Pla d'acció sobre addiccions contempla el període entre 2021 i 2024, aprovat en la Conferència sectorial de 25 de gener de 2022 i presentat pel Ministeri de Sanitat. Este pla s'elabora amb la finalitat d'oferir, tant a les administracions públiques com a les entitats participatives, un marc de referència amb un enfocament general, equilibrat i basat en l'evidència perquè es duguen a terme els plans i programes relacionats amb les addiccions matèria de la seua competència. Estos plans inclouen una llista d'accions específiques que s'han de desenvolupar amb els organismes, entitats o unitats administratives responsables de la seua implementació. També inclouen els indicadors i instruments d'avaluació d'estes accions.

1.2.3. Àmbit autonòmic

La Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, desenvolupa les competències municipals en salut pública definint-la com el conjunt de les activitats organitzades per les administracions públiques, amb la participació de la societat, per a previndre la malaltia, així com per a promoure, protegir i recuperar la salut de les persones, tant en l'esfera individual com en la col·lectiva.

Concretament en l'article 5.4 arreplega les competències de la Generalitat en este àmbit on es ressalta "l'adopció de mesures d'intervenció sobre centres, servicis, establiments sanitaris i no sanitaris i d'aquelles activitats que puguen afectar la salut pública".

A més, ja en l'article 6 i citant les competències de les entitats locals, concretament el punt g) es centra en matèria de drogodependències i el punt 3 d'este mateix article expressa que els municipis de més de 20.000 habitants també assumiran entre altres mesures, l'aprovació i execució d'un pla municipal sobre trastorns addictius, elaborat en coordinació i de conformitat amb els criteris establits en el **Pla estratègic sobre trastorns addictius de la Generalitat**, que inclourà programes de prevenció, així com d'informació i assessorament a través de les unitats destinades a la prevenció comunitària de conductes addictives. Per a l'aprovació del pla municipal, se sol·licitarà informe preceptiu i vinculant a la Conselleria que ostente les competències en matèria de trastorns addictius. A més, també la coordinació dels programes municipals de prevenció en matèria de trastorns addictius que es desenvolupen exclusivament en el seu àmbit territorial, el foment de la participació social i de les institucions sense ànim de lucre que en el municipi desenrotllen les actuacions previstes en el pla municipal sobre trastorns addictius i la constitució d'unitats destinades a la prevenció comunitària de conductes addictives, dotant-les dels mitjans tècnics i humans necessaris.

En l'àmbit autonòmic, la canviant realitat social ha posat de manifest noves necessitats que cal atendre en l'àmbit de les drogodependències i altres trastorns addictius, la qual cosa comporta l'aprovació d'una norma que adequara els centres i servicis d'atenció i prevenció a la situació actual. És per això que es crea el Decret 132/2010, de 3 de setembre, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre registre i autorització de centres i servicis d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius.

D'altra banda, per Resolució de 3 d'octubre de 2023, del Conseller de Sanitat, es crea l'**Oficina Autonòmica de Salut Mental i Addiccions de la Comunitat Valenciana (OSMA)** (DOGV Núm. 9698/05.10.2023), que en el punt quart relaciona el seu objectiu i funcions:

1. L'OSMA té com a objectiu principal l'elaboració, implementació i avaluació del Pla valencià de salut mental i addiccions.
2. Per a dur a terme este objectiu podrà realitzar les funcions següents:
 - a) Planificar, organitzar i avaluar les unitats, servicis i programes de tractament i prevenció, en matèria de salut mental i addiccions.
 - b) Analitzar la situació epidemiològica de la Comunitat Valenciana en relació amb la salut mental, el consum de substàncies i les addiccions conductuals en la població.
 - c) Coordinar les actuacions de les unitats, servicis i programes de salut mental i d'addiccions amb altres servicis o unitats de la Conselleria de Sanitat, altres departaments del Consell, i/o entitats i organismes públics o privats que es consideren oportuns.

- d) Promoure la investigació i la formació de professionals en l'àmbit de la salut mental i les addiccions.
- e) Avaluar els plans i programes específics que es desenrotllen en matèria de salut mental i addiccions.
- f) Proposar la normativa que es considere necessària per a l'adequat desenvolupament d'estes funcions.

En l'apartat 2.2. sobre addiccions del **Pla valencià de salut mental i addiccions 2024-2027**, s'enumeren les conclusions següents:

1. El consum de substàncies a la Comunitat Valenciana i, especialment, entre escolars de 14 a 18 anys és significativament elevat, en relació a la resta del país.
2. Destaca el fet d'ocupar la primera posició quant a les prevalences de consum de tranquil·litzants, amb i sense prescripció mèdica. Igualment és rellevant el consum de cànnabis, ja que se situa com la segona comunitat autònoma amb major consum i la tercera en prevalença de dependència a esta substància en escolars de 14 a 18 anys d'edat.
3. Al costat de les anteriors substàncies, són especialment ressenyables els alts índexs de consum intensiu d'alcohol (*binge drinking*), tabac i psicoestimulants. De la mateixa manera, són preocupants les altes prevalences d'addicció a videojocs i d'ús compulsiu d'internet.
4. S'observa una excessiva demora en l'accés a uns certs recursos assistencials com les comunitats terapèutiques (237,66 dies) o centres de dia (109,42 dies).
5. Existix una important manca de llits per a realitzar desintoxicacions hospitalàries, amb un marcat desequilibri territorial.
6. No consta l'existència de dispositius assistencials dirigits a la infància i l'adolescència.
7. Es detecta una cobertura poblacional en prevenció escolar excessivament baixa, de manera que es manifesta com la comunitat autònoma amb la pitjor mitjana d'escolars que participen en programes de prevenció per centre educatiu (deu vegades inferior a la mitjana nacional), segons la Delegació del Govern per al Pla nacional sobre drogues.
8. Dos tercers parts de l'alumnat participant en accions preventives a l'escola reben programes que no disposen d'evidència científica sobre la seua eficàcia.

El consum de substàncies i la presència de conductes addictives entre la població escolar és una realitat que cal abordar. A causa d'això en l'àmbit autonòmic, la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i la de Sanitat Universal i Salut Pública, a través de les direccions generals d'Inclusió Educativa i de Salut Pública i Addiccions, van acordar regular la forma de coordinació entre els centres educatius i les Unitats de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA) per a garantir una atenció integral i unificada que done resposta a estes situacions. Açò es conclou amb la resolució conjunta de 18 de novembre de 2022, de la Direcció General d'Inclusió Educativa i de la Direcció General de Salut Pública i Addiccions, per la qual s'establix el protocol d'actuació per a la detecció de conductes d'abús o tràfic de drogues i altres addiccions.

1.3. Marc teòric

La situació econòmica, la desocupació i la precarietat, la trajectòria vital interrompuda en molts i moltes joves per la situació de crisi, l'augment de llars unipersonals i la soledat, les dificultats per a la conciliació de la vida laboral i familiar, la desestructuració familiar i l'augment de llars monoparentals, la major pressió al consum en adolescents i el foment de la busca de satisfacció i/o respostes immediates són factors que poden contribuir a un consum abusiu de substàncies i a altres conductes amb potencial addictiu.

El procés d'elaboració del Pla s'emmarca en l'Estratègia Nacional d'Addiccions (ENA) vigent. Per tant, incorpora la seua missió, objectius generals, visió, valors, i els seus principis rectors. S'aborda des d'un enfocament de salut pública integral, incloent-hi la persona, el seu entorn familiar i social i el conjunt de la comunitat, parant atenció a la diversitat. D'altra banda, és necessària una coresponsabilitat social i responsabilitat pública a través d'una intervenció activa de tots els agents socials i institucions, tant en el procés de planificació com en el desenvolupament de les actuacions previstes. Finalment es pretén oferir un enfocament i un abordatge multifactorial, intersectorial i multidisciplinari, i aspirar a una optimització d'esforços i recursos mitjançant la coordinació i la cooperació dels diferents agents, així com apostar per una gestió eficient dels recursos que garantisquen l'eficàcia i la sostenibilitat del sistema i la seua avaluació.

Sobre la base de l'Estratègia Nacional d'Addiccions 2017-2024, el camp d'actuació del Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València abasta la prevenció des de quatre eixos fonamentals:

En primer lloc, es tracta la prevenció davant de les **drogues legals** com poden ser el tabac o l'alcohol. El consum excessiu d'alcohol és el primer problema de salut pública a Espanya, i causa un greu mal social i a tercers; mentre que el tabac continua tenint una prevalença important en la societat malgrat els seus efectes negatius en la salut dels seus consumidors. S'observa un augment dels consums de risc d'alcohol i altres substàncies, especialment en joves, al costat d'una baixa percepció del risc i "normalització" social del consum lúdic de substàncies. El consum al carrer contribuïx a eixe aspecte de normalització i banalització, cosa que es pot observar per exemple en el recent augment en popularitat dels anomenats vapejadors o cigarrets electrònics, amb les seues diferents composicions, amb efectes en la salut encara estan per analitzar. El mateix ocorre amb les begudes energètiques.

En segon lloc, sobre les **drogues il·legals**, incloses les noves substàncies psicoactives. El consum de drogues il·legals a Espanya (com poden ser el cànnabis, la cocaïna, l'èxtasi, l'heroïna, o altres) continua sent una de les amenaces més persistents en la nostra societat per a la salut i el benestar i, directament o indirecta, afecta la vida de milions de persones al nostre país. Les noves substàncies psicoactives suposen un clar repte per a les administracions públiques a l'hora de normativitzar sobre les drogues.

A més, s'aborden els **fàrmacs de prescripció mèdica i altres substàncies** amb potencial actiu. En este sentit, cal assenyalar que s'ha observat un augment de la prescripció de medicaments amb potencial addictiu (benzodiazepines i hipnosedants), i les tendències de consum podrien indicar que comença a existir un mercat il·legítim d'estes substàncies per a un ús fora del mèdic.

Finalment, a causa del seu auge en estos últims anys, es tracten les **addiccions sense substància o comportamentals**, amb especial èmfasi en els jocs d'aposta (presencial i en línia), així com els videojocs i altres addiccions a través de les noves tecnologies. Vivim en societats cada vegada més dinàmiques i canviants on l'abordatge de les noves tecnologies és fonamental. Hi ha un ampli

consens en la comunitat científica i professional sobre que la ludopatia pot ser considerada una addicció sobre la base de la seua clínica i als fenòmens neurobiològics que es presenten en el pacient o la pacient. Per a altres comportaments que actualment s'identifiquen de manera freqüent com a possibles addiccions (internet, pantalles digitals, tecnologies de la informació i comunicació, etc.) cal més informació i definició sobre estes patologies per a arribar a un consens científic, partint de la base, no obstant això, que el coneixement actual assenyalava que presenten analogies amb les addiccions a substàncies similars a les que s'observen en el joc patològic.

Finalment, l'evolució de les addiccions obliga a revisar els programes i les activitats que es realitzen i, si és el cas, a dissenyar altres de nous que incloguen actuacions encaminades a la reducció de riscos i danys en esta mena de conductes addictives.

2. DIAGNÒSTIC.

2.1. Europa.

L'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (OEDT)³, qualifica la situació de les drogues a Europa com un “repte complex”, essencialment entenent que: a) es pot usar com a droga qualsevol substància amb propietats psicoactives, i la disponibilitat d'estes continua sent alta; b) afecta tots els territoris, tant de manera domèstica pel consum i els problemes que se'n deriven, com a internacional, amb les cadenes de tràfic de drogues, i c) influïx en totes les persones: de manera directa en aquelles que decidixen consumir, i de manera indirecta en les comunitats en les quals este problema preval i genera alts costos socials.⁴

La disponibilitat de les drogues en els territoris europeus no sols ha augmentat considerablement en els últims 10 anys, cosa que es demostra mitjançant la quantitat de drogues confiscades, sinó que el mercat en si es caracteritza ara per l'àmplia varietat de substàncies. Esta heterogeneïtat del consum no sols és present en els diferents tipus de drogues, sinó també en la potència d'estes i en les vies en les quals s'administren, cosa que genera riscos addicionals per a la persona que consumix, que a vegades no és conscient de la composició mateixa de la droga que pren ni dels seus possibles efectes, com per al personal mèdic, amb una capacitat limitada per a adaptar-se als ràpids canvis en les tendències.

Les drogues il·lícites acaben en el mercat de la UE tant per producció pròpia, com per importació. En este sentit, s'observa que la importació de substàncies il·legals no va estar considerablement afectada durant la pandèmia de la COVID-19, mentre que un problema que sí que comencen a advertir la ciutadania i les persones amb responsabilitats polítiques de països on hi ha grans problemàtiques amb l'entrada de substàncies il·legals és l'augment de la violència i de pràctiques corruptes associades a este mercat il·legítim. Quant a la producció de substàncies, l'OEDT destaca que en 2021 es van desmantellar 434 laboratoris de producció de drogues sintètiques, incloent-hi

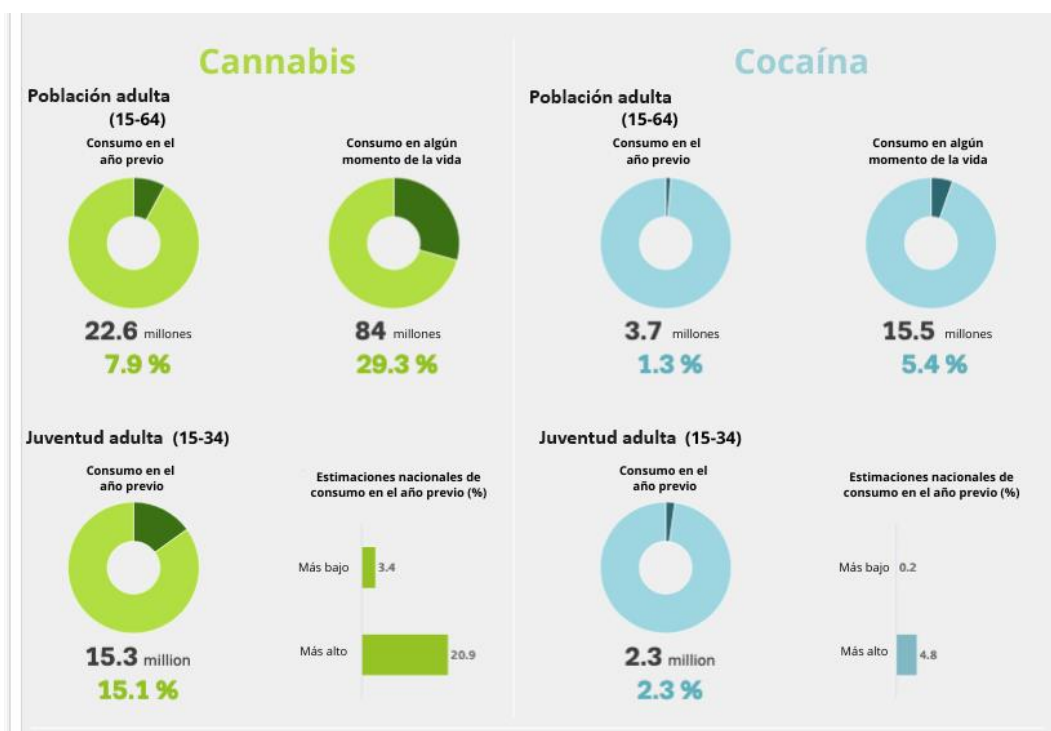
³ Conegut pel seu nom en anglés, (European Monitoring Centre for Drug and Drug Addiction – EMCDDA)

⁴ European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2023) *European Drug Report 2023: Trends and Developments* (https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023_en)

alguns a gran escala, la qual cosa suggerix que la producció de cocaïna especialment està ara ben establida a Europa.

Quant al consum, el cànnabis continua sent la substància il·lícita més consumida en l'àmbit europeu. Un 7,9% de la població europea adulta ha consumit cànnabis en l'últim any, mentre que un 29,3% l'han consumit alguna vegada en la vida, prevalent el consum en joves en edat adulta (de 15 a 34 anys). A més, s'estima que l'1,3% de la població adulta a la UE consumixen diàriament esta droga, de manera que és el grup més propens a desenvolupar problemes derivats d'este consum. El cànnabis, a més, suposa una complicació afegida a l'hora de monitorar, previndre i tractar el seu consum, a causa de la multitud de variants legals i il·legals i als seus diversos efectes.

La cocaïna ocupa el segon lloc entre les drogues més consumides a la UE, encara que la seua prevalença varia considerablement entre països. Un 1,3% de la població adulta europea ha consumit cocaïna l'any anterior, mentre que un 5,4% ha consumit en algun moment de la seua vida. A més, dels onze països europeus que han realitzat enquestes des de 2020 i proporcionat intervals de confiança, cinc van reportar estimacions superiors a les de la seua anterior enquesta comparable.

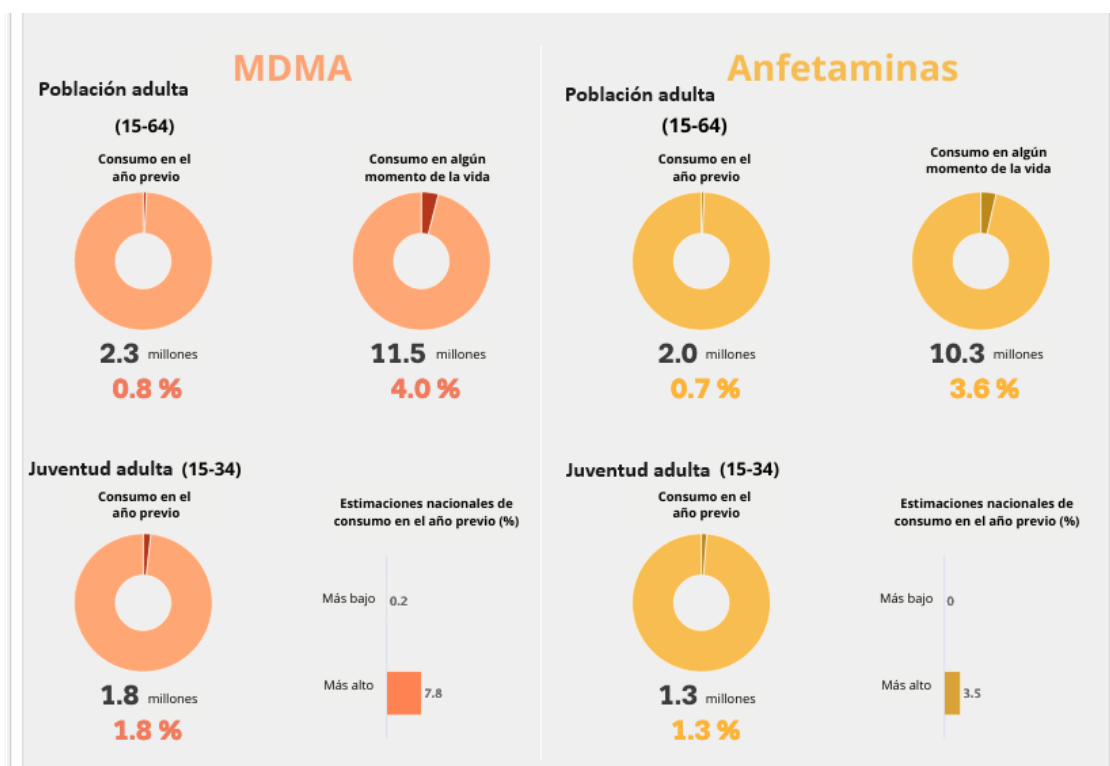

Les drogues sintètiques, que agrupen l'amfetamina, la metamfetamina, i més recentment, altres catinones sintètiques, són estimulants del sistema nerviós que es troben disponibles en el mercat europeu de les drogues. Històricament, la més comuna ha sigut l'amfetamina, però hi ha senyals que altres drogues sintètiques estan guanyant popularitat entre la població consumidora europea en llocs on la seua disponibilitat va ampliant-se a causa del dinamisme de la seua producció.

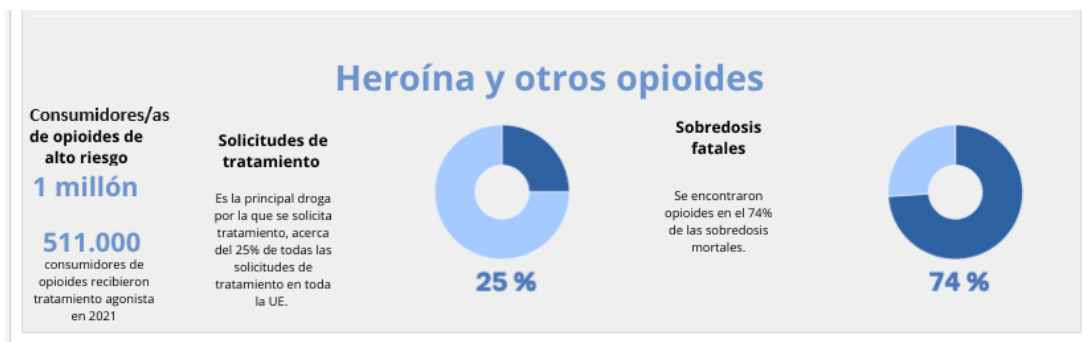
Les enquestes, que agrupen l'amfetamina i la metamfetamina, mostren que el 0,7% d'adults/es de 15 a 64 anys va consumir estes drogues l'any anterior, i la prevalença augmenta considerablement en el grup de joventut adulta, amb un 1,3%.

Entre les drogues sintètiques amb una composició similar a les amfetamines (tot i que amb diferents efectes), es troba l'MDMA o èxtasi. L'ús d'esta droga, associat majorment al consum puntual en moments d'oci, es va veure disminuït per la pandèmia, però en l'actualitat les dades pareixen indicar que s'està estabilitzant.

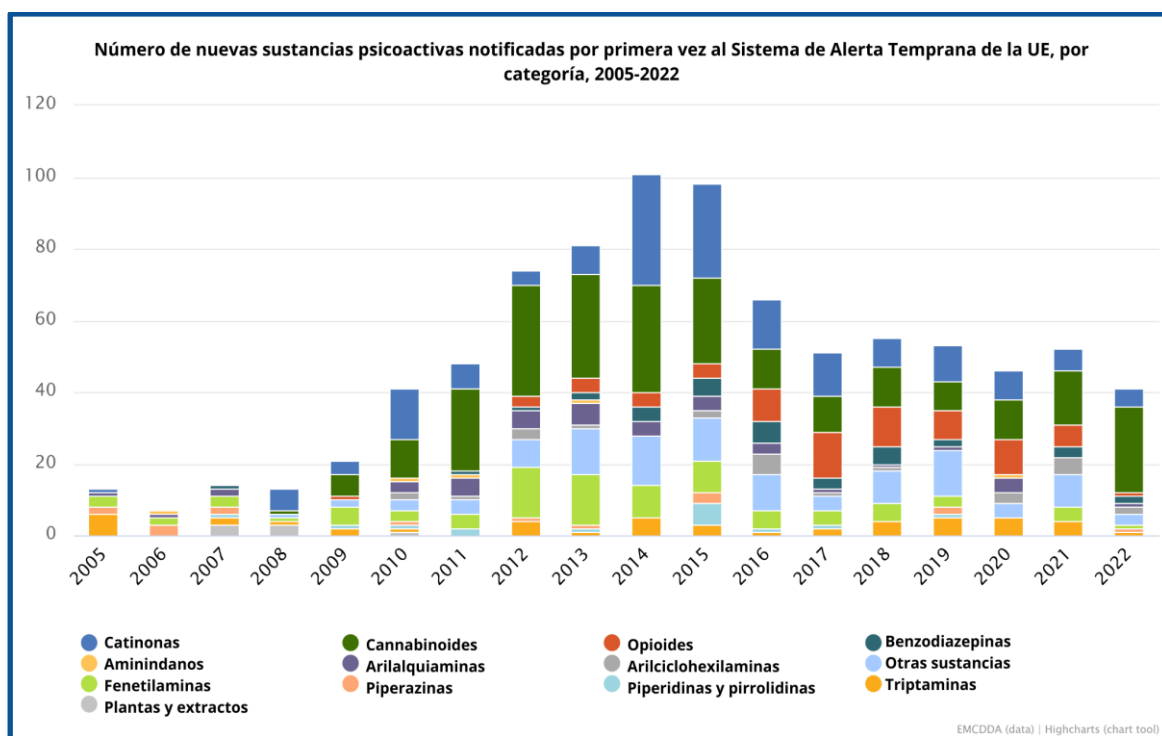
El consum d'MDMA a la UE se situa a un nivell semblant al de les amfetamines i al voltant del 0,8% de la població adulta el va consumir l'any anterior. No obstant això, el que genera preocupació és la potència de les dosis que es troben en el mercat d'esta droga: de mitjana, sobre 150 a 170 mil·ligrams per pastilla. Si bé l'MDMA no és normalment citat com a motiu per a rebre tractament de desintoxicació, sí que generen preocupació els casos creixents d'intoxicació aguda o mort sobtada per consum d'esta droga.

L'heroïna continua sent l'opioide il·lícit més consumit a Europa i, així, suposa una de les drogues que genera més problemes de salut per als seus usuaris i usuàries. No obstant això, les dades semblen indicar que la població consumidora d'esta substància està envellint, sense renovar-se considerablement este tipus d'actituds entre les noves generacions, cosa que segons l'OEDT genera la necessitat de crear àmplies reformes en els sistemes socials i de reducció de danys. A més, és important continuar parant atenció al nombre de sobredosis mortals que es produïxen per motiu d'esta droga.

A més de les que s'han anomenat anteriorment, és important esmentar la prevalença de les noves substàncies psicoactives, que apareixen en el mercat de les drogues amb més rapidesa que mai. Este terme inclou tipus de substàncies que no estan regulades legalment pel fet que la seua aparició és tan recent que els seus efectes no han pogut ser estudiats, cosa que genera tot tipus de situacions problemàtiques. Només en l'any 2021 es van confiscar 8,5 tones d'esta mena de substàncies a la UE, un rècord històric.

Entre estes noves substàncies es troben el fentanil il·lícit i els seus derivats, que en espais fora de la UE com els Estats Units d'Amèrica i Amèrica Llatina està causant importants estralls. A la UE l'ús d'esta droga sembla ser majorment lícit, però no deixa de ser important parar atenció als possibles canvis en les tendències.

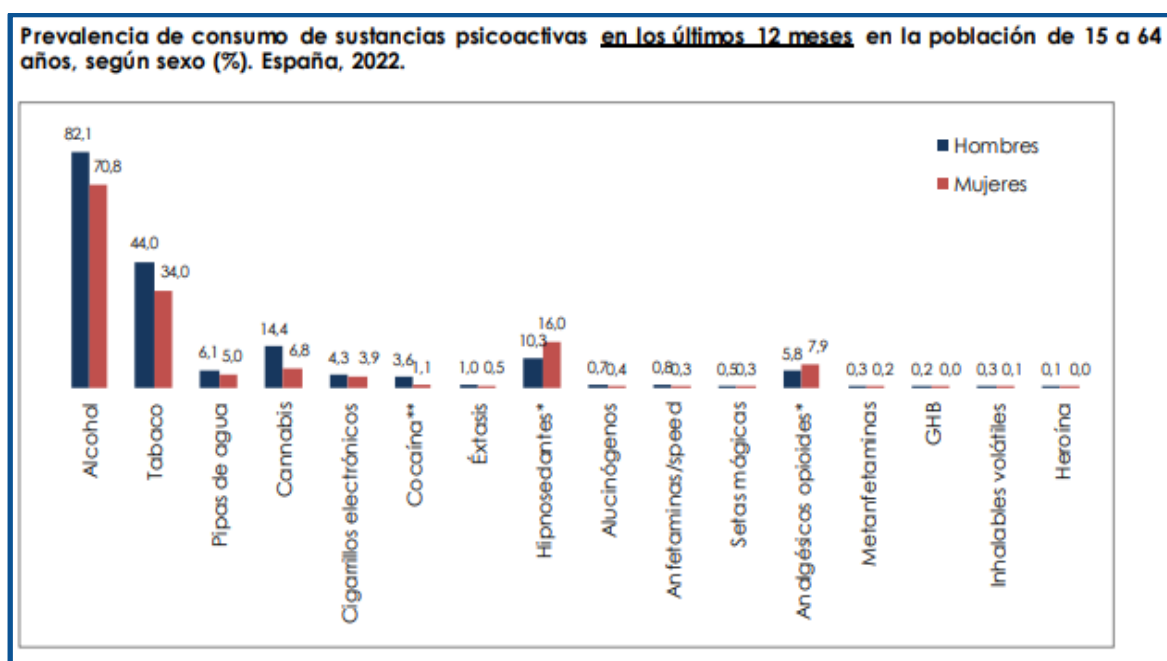
A tot això cal afegir la problemàtica més recent de les addiccions comportamentals, de les quals encara no es disposa de dades en l'àmbit europeu al no haver-hi consens científic sobre la manera de mesurar-les. No obstant això, és un problema que té una gravetat similar a les addiccions amb substància, i al qual caldrà prestar especial atenció durant els pròxims anys.

2.2. Espanya.

A Espanya, la situació de les drogues no difereix de la complexitat que s'observa en l'entorn europeu. L'Estratègia Nacional d'Addiccions 2017-2024 del Ministeri de Sanitat qualifica el consum de drogues il·legals al nostre país com “una de les amenaces més persistents en la nostra societat per a la salut i el benestar i, directament o indirecta, afecta la vida de milions de persones al nostre país”.

Les estadístiques de consum a Espanya s'arreglen principalment en dos informes anuals:

- L'Enquesta sobre Alcohol i Altres Drogues a Espanya (EDADES), dirigida a la població general de 15 a 64 anys.
- L'Enquesta sobre ús de drogues en Ensenyaments Secundaris a Espanya (ESTUDES), dirigida a joves de 14 a 18 anys.

Les drogues legals són les més prevalents al nostre país. Entre elles, l'alcohol és la més consumida: el 76,4% de la població ha pres begudes alcohòliques l'any anterior, mentre que un 9% admet el seu consum diari, de manera que estes xifres se situen lleugerament per damunt de la mitjana europea⁵, i en termes generals, consumixen més quantitat i més a sovint els homes que les dones. Quant al consum en la població adolescent, un 70,5% de joves de 14 a 18 anys ha consumit alcohol en els últims 12 mesos, mentre que el consum diari es redueix al 1,1%.⁶

Les intoxicacions etíliques agudes, comunament anomenades “borratxeres”, es van situar en un 16,7% en 2022. Entre aquelles persones que realitzen este tipus de consum, o l'anomenat *binge-drinking*, és també més comú que se'ls detecte un risc d'ús problemàtic de l'alcohol segons l'escala AUDIT.

⁵ Eurostat. *Alcohol consumption statistics*, 2019. (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=alcohol_consumption_statistics)

⁶ Pla Nacional sobre Drogues, Ministeri de Sanitat del Govern d'Espanya (2022). *Enquesta sobre Alcohol i Altres Drogues a Espanya (EDADES)*, 2022. (https://pnsd.sanidad.gob.es/profesionales/sistemasinformacion/sistemainformacion/pdf/2022_informe_edades.pdf)

El tabac continua sent la segona droga més consumida a Espanya, entre les legals i les il·legals. Un 69,6% de les persones enquestades han consumit tabac alguna vegada en la vida, mentre que el 33,1% ho fan diàriament (14,1 punts per damunt de la mitjana europea⁷), i de nou este consum és més prevalent entre els homes.

Si ens referim a la població en edat d'estudis secundaris, el Pla nacional sobre drogues observa que un 30,75% de les persones adolescents han consumit tabac en els últims 12 mesos, mentre que un 9% el consumix diàriament.

Entre les persones que consumixen tabac, s'observa una tendència creixent cap als cigarrets electrònics que no ha deixat d'augmentar des que es va començar a registrar el seu ús.

Tres de cada quatre persones de les que han consumit cigarrets electrònics alguna vegada en la vida, ho han fet amb nicotina, el 28,5% sense nicotina i únicament un 3,2% ho ha utilitzat amb cànnabis. És important parar atenció a esta tendència, perquè la popularització d'este tipus de productes i el resultat de campanyes de màrqueting generen la percepció que els cigarrets electrònics són una alternativa més saludable al tabac, quan existixen riscos considerables que han d'analitzar-se respecte a esta mena de consum.

Quant als hipnosedants, els informes EDADES i ESTUDES del Pla nacional sobre drogues no diferencien entre el seu consum amb i sense recepta mèdica. Són, no obstant això, la tercera substància legal més consumida i en els últims anys s'observa una tendència creixent: en 2022 va arribar a un màxim històric en què un 23,3% de la població els havia consumit almenys una vegada i un 7,2% ho feia de manera diària. Entre la població de 14 a 18 anys la tendència no varia massa: un 19,6% els ha consumits alguna vegada en la vida, mentre que un 3,7% ho fa a diari.

Este tipus de consum (al costat del d'opioides) és l'únic que està més estès entre les dones que entre els homes, amb una considerable diferència percentual, i augmenta segons s'incrementa l'edat.

Els analgèsics opioides, amb o sense recepta, són la droga legal menys freqüent al nostre país: un 15,83% de la població general reconeix haver-los pres en algun moment, mentre que un 1,7% de la població jove ha consumit esta substància. Entre la població adulta, el 81,9% va realitzar este consum segons les indicacions exactes del seu metge, mentre que la majoria dels que no ho van fer així van consumir menys quantitat i durant menys temps. Quant al tipus de substància dins d'este grup, la codeïna i el tramadol són els més consumits, si bé el seu ús ha disminuït en els últims anys per a donar lloc al fentanil i altres opioides.

Quant a les drogues il·legals, la més prevalent a Espanya és el cànnabis. L'informe EDADES indica que un 40,9% de la població de 15 a 64 anys l'ha consumit alguna vegada en la vida, percentatge que arriba al 28,6% en la població de 14 a 18 anys. El consum diari es troba en el 2,8% de la població general i en un 1,6% de la població en edat d'estudis secundaris.

De nou, el consum de cànnabis és més prevalent en homes que en dones, i disminueix proporcionalment segons augmenta l'edat. La substància cannabinoide que es consumix de manera principal és la marihuana (49% de les persones enquestades), seguida de l'haixix (21,9%). Amb independència del tipus de substància preferida, un 88,1% de la població que ha consumit cànnabis en l'últim mes reconeix haver-lo consumit mesclant-lo amb tabac.

⁷ Eurostat. *Tobacco consumption statistics*, 2019. (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=tobacco_consumption_statistics#Daily_smokers_of_cigarettes)

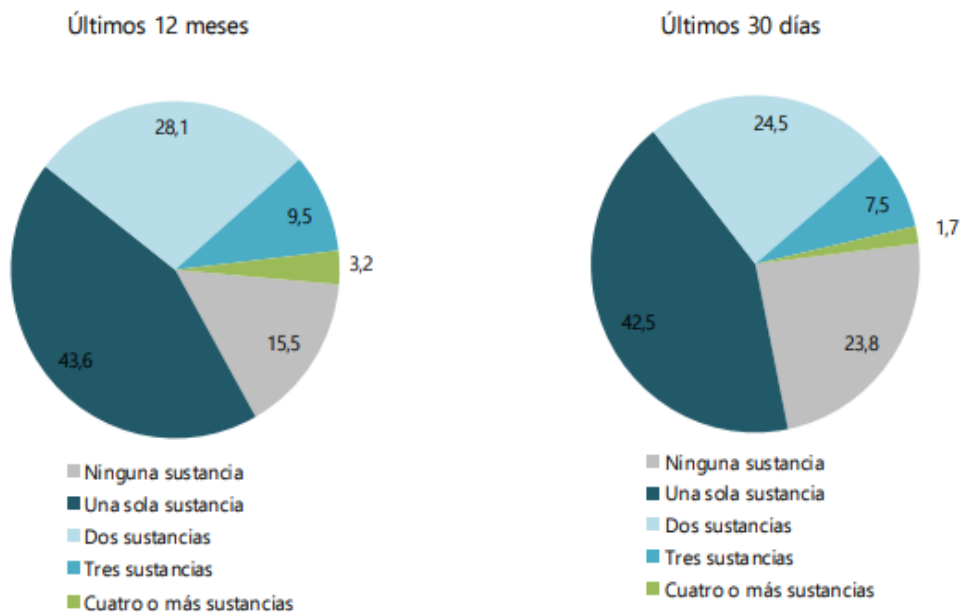
El consum problemàtic de cànnabis, mesurat mitjançant l'escala CAST, es va situar en un 1,9% de la població espanyola de 15 a 64 anys en 2022, unes 600.000 persones. Entre aquelles persones que van consumir cànnabis en els últims 12 mesos este risc es dispara, arribant al 21,5%. Entre la població adolescent es troba també un percentatge semblant respecte a això: un 17,8% de joves que han consumit cànnabis en els últims 12 mesos presenten un possible consum problemàtic. Este tipus de consum també és més freqüent entre els homes.

L'11,7% de las persones de 15 a 64 anys ha consumit cocaïna alguna vegada en la vida, de manera que es constituïx com la segona droga il·legal més comuna al nostre país. En el cas de l'alumnat de secundària, un 2,7% l'han consumida en alguna ocasió. El consum en l'últim mes se situa en l'1,3% de la població general, mentre que tan sols en el 0,6% de joves de 14 a 18 anys, seguint una tendència decreixent en este grup d'edat. En funció del sexe, els homes consumixen cocaïna en grau més alt que les dones.

En 2022, la tercera droga il·legal amb major prevalença va ser l'èxtasi: un 5,1% de la població de 15 a 64 l'havia consumida alguna vegada en la vida, seguida de les amfetamines, amb un 4,6%. La resta de drogues sobre les quals s'enquesta tenen una prevalença residual, especialment quan analitzem els percentatges de consum més freqüent, i segueixen este orde, de major a menor consum: al·lucinògens, bolets màgics, metamfetamines, inhalables volàtils, GHB (èxtasi líquid), i en últim lloc, l'heroïna.

També és important destacar la rapidesa amb què evoluciona el mercat de les drogues: cada vegada apareixen més substàncies, combinacions i diferents dosis, els efectes i la prevalença de les quals suposen un repte, però han de ser analitzats. L'informe EDADES analitza el policonsum, això és, la prevalença de consum en els últims dotze mesos de més d'una substància psicoactiva, i va trobar que el 40,9% de la població va consumir dos o més substàncies psicoactives diferents.

Prevalencia de consumo en los últimos 12 meses y en los últimos 30 días de una sola o más sustancias psicoactivas (legales e ilegales)* en la población de 15-64 años (%). España, 2022.

FUENTE: OEDA Encuesta sobre Alcohol y Drogas en España (EDADES)

* SUSTANCIAS PSICOACTIVAS LEGALES E ILEGALES (alcohol, tabaco, hipnosedantes, cannabis, cocaína polvo, cocaína base, éxtasis, anfetaminas, aludnógenos, heroína, inhalables volátiles)

Quant a noves substàncies psicoactives, tan sols un 1,9% de la població les ha consumides en alguna ocasió, entre les quals destaca la ketamina, amb un 0,9%. La resta de les analitzades (*spice*, mefedrona, ayahuasca, cocaïna rosa, *flakka* i òxid nítrós), presenten una prevalença de 0,5% o inferior entre las persones enquestades.

A més de les addiccions amb substància, és també important analitzar les addiccions comportamentals o sense substància. Des de 2020 el Pla nacional de drogues també pregunta a la població enquestada sobre est mena de conductes i s'obtenen els resultats següents respecte a 2022:

“El 58,1% de la població de 15 a 64 anys ha jugat amb diners en línia i/o presencial en els últims 12 mesos, el 57,4% de manera presencial (59,2% dels homes i 55,5% de les dones) i el 5,3% de manera en línia (8,0% dels homes i 2,5% de les dones), observant-se un descens de la freqüència del joc respecte a 2020 (el 64,2% van jugar amb diners en línia i/o presencial, el 63,6% de manera presencial, i el 6,7% en línia).

A partir dels resultats de l'enquesta EDADES 2022 s'estima que l'1,7% de la població espanyola de 15 a 64 anys podria presentar un patró de possible joc problemàtic o un trastorn del joc (DSM-5 ≥ 1). El valor és superior en els homes que en les dones (2,4% en homes vs 0,9% en dones) i ha disminuït respecte a 2020, quan esta prevalença va ser del 2,2%. En concret, l'1,3% de persones realitzen un possible joc problemàtic (DSM-5 ≥ 1 i < 4) i un 0,4% presenten un possible trastorn del joc (DSM-5 ≥ 4).

El 3,5% de la població diu fer un ús compulsiu d'internet (CIUS ≥ 28 punts). Encara que això no es reconeix com a addicció, té interès monitorar-ho. És quasi igual en dones que en homes (3,6% vs 3,4% respectivament), i s'aprecia un lleuger descens en este indicador (3,7% en 2020)⁸

2.3. Comunitat Valenciana

Els informes EDADES i ESTUDES oferixen algunes dades de consum desglossats per comunitats autònomes, amb els quals podem tindre una imatge de com varia la situació entre la Comunitat Valenciana i la resta de territoris nacionals.

Quant al consum d'alcohol, trobem que en la Comunitat Valenciana l'edat mitjana d'inici és de 15,9 anys, la més baixa del país al costat de Navarra. A més, la prevalença del consum entre la població de 15 a 64 es va situar en el 96,9% entre aquelles persones que havien provat l'alcohol alguna vegada en la vida, sent la mitjana més alta entre totes les Comunitats Autònomes. En el consum en els últims 12 mesos i en els últims 30 dies, la Comunitat Valenciana també té la major prevalença (88% i 73,3% respectivament); no obstant això, el consum d'alcohol de forma intensiva no és tan prevalent: el 12,3% de las persones enquestades han dut a terme esta pràctica en els últims 30 dies, xifra que està quasi quatre punts i mig per davall de la mitjana nacional.

En relació al consum de tabac, la Comunitat Valenciana també registra el major percentatge de persones que han fumats alguna vegada en la vida, amb un 85,6%, així com el major percentatge de consum en els últims 12 mesos i en els últims 30 dies. El consum diari també és molt prevalent a la Comunitat Valenciana: un 42,3% el duen a terme, percentatge que només és superat per Extremadura. A més, l'edat mitjana de començament del consum de tabac és als 16,1 anys, de les més primerenques d'Espanya.

El consum de cànnabis també és altament prevalent a la Comunitat Valenciana, ja que és la Comunitat Autònoma amb un major percentatge de persones que l'han consumit alguna vegada en la vida (56,6%). A més, la prevalença en els últims 12 mesos es troba en el 13,3%, només superada per Múrcia i Canàries.

Quant a recursos, la Comunitat Valenciana disposa d'una àmplia xarxa de centres dedicats a la prevenció, tractament i acompanyament en les addiccions. El Decret 132/2010, de 3 de setembre, del Consell, sobre registre i autorització de centres i servicis d'atenció i prevenció de les drogodependències i altres trastorns addictius, de la Comunitat Valenciana diferencia entre els tipus següents: unitats de conductes addictives (UCA)⁹, comunitats terapèutiques (CT), centres de dia (CD), centres d'intervenció de baixa exigència (CIBE), vivendes de suport al tractament (VAT), vivendes de suport a la incorporació sociolaboral (ANEU), unitats de valoració i suport en drogodependències (UVAD) i unitats de prevenció comunitària en conductes addictives (UPCCA).

⁸ Pla Nacional sobre Drogues, Ministeri de Sanitat del Govern d'Espanya (2022). *Informe executiu EDADES 2022*.

(https://pnsd.sanidad.gob.es/profesionales/sistemasinformacion/sistemainformacion/pdf/2022_informe_ejecutivo_edades_es.pdf)

⁹ Podran especialitzar-se en l'atenció a una mena d'addiccions concreta sobre la base de les necessitats objectives d'atenció, com és el cas de les unitats d'alcoholologia (UA)

En l'actualitat, existixen els recursos següents:

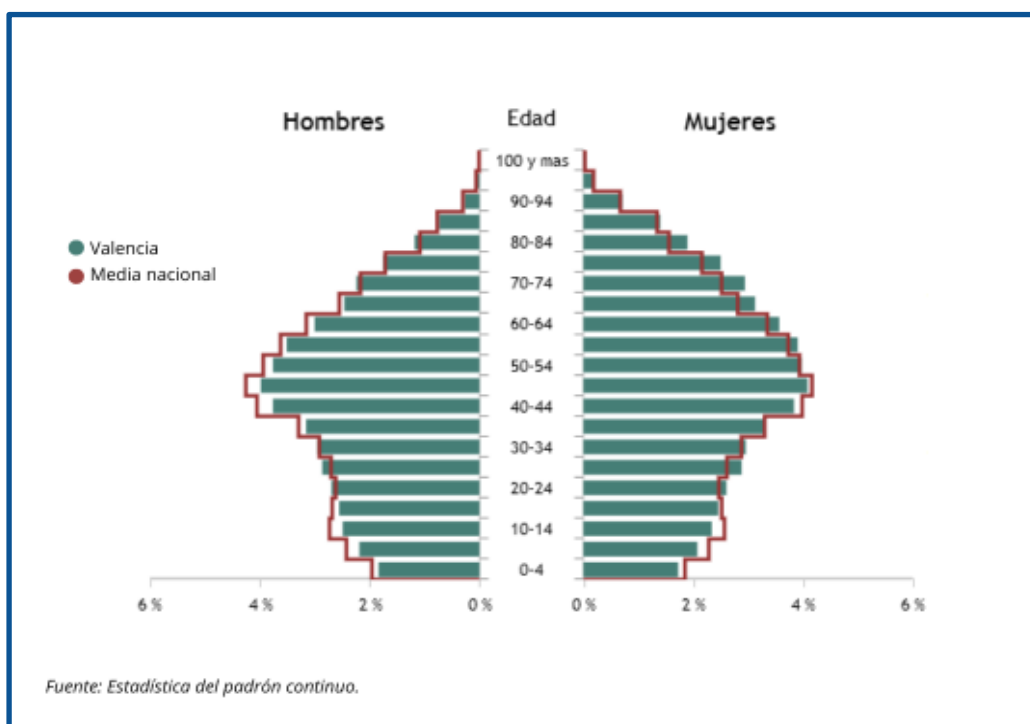
	València	Alacant	Castelló	TOTAL
Centres d'atenció de trastorns addictius (CATA)	2	0	0	2
Centres de dia de suport al tractament (CDAT)	13	11	5	29
Centres de dia de reinserció (CDR)	11	9	6	26
Centres d'inserció de baixa exigència (CIBE)	3	1	1	5
Comunitats terapèutiques (CT)	6	3	2	11
Unitats d'alcoholologia (UA)	2	3	0	5
Unitats de conductes addictives (UCA)	16	13	4	33
Unitats de desintoxicació hospitalària (UDH)	4	3	1	8
Unitat de prevenció comunitària (UPCCA)	42	31	10	83
Unitats de valoració i suport en drogodependències (UVAD)	2	1	1	4
Vivendes de suport a la incorporació sociolaboral (VAIS)	1	1	1	3
Vivendes de suport al tractament (VAT)	3	0	2	5

2.4. València

Per a poder actuar de la forma més eficient possible i saber on posar el focus segons les característiques del municipi, convé realitzar una anàlisi sociodemogràfica del territori en el qual s'actua.

València és, per grandària demogràfica, el tercer municipi més gran d'Espanya, amb 797.665 habitants segons el cens de 2022. Això representa, a més, el 15,65% del total de la població de la Comunitat Valenciana.

Del total de la població, el 47,50% (378.869) són homes i el 52,50% (418.796) dones. La piràmide poblacional s'assimila a l'estatal, mostrant una població amb un percentatge significatiu de persones majors i un baix creixement natural, característiques que s'assemblen a les de la majoria dels països desenvolupats.

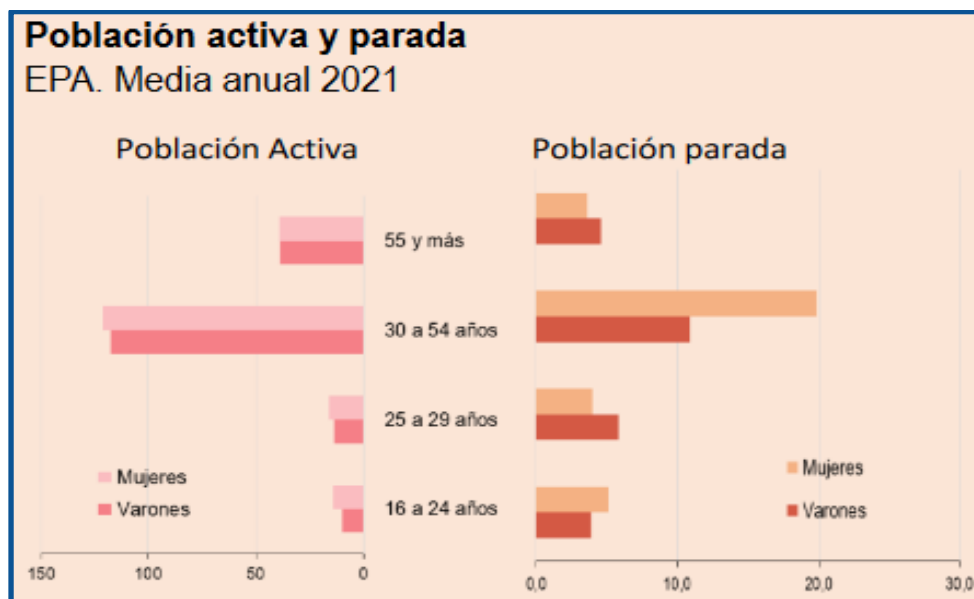

La població juvenil (persones de 0 a 24 anys), sobre la qual incidixen la major part de les accions preventives desenvolupades per l'Ajuntament, se situa en 183.512 habitants, suposant un 23,01% del total. Entre ells el repartiment per grups d'edat és similar: el 3,57% són de 0 a 4 anys, el 4,26% de 5 a 9, el 4,82% de 10 a 14, el 5,01% de 15 a 19 i el 5,34% de 20 a 24 anys d'edat.

En termes absoluts, la població jove es concentra principalment en els districtes de Quatre Carreres, Camins al Grau i Rascanya, seguits amb poca diferència per Poblat Marítims i Patraix. Entre estos cinc districtes es troba el 39,58% de la població menor de 25 anys del municipi. No obstant això, parant atenció a la proporció de gent jove respecte a la població total del districte, veiem que els districtes amb un percentatge major de gent jove són El Pla del Real, Pobles del Nord i Camins al Grau.

Economia i ocupació

Quant a indicadors socials rellevants, trobem que la taxa d'atur en 2021 es va situar de mitjana en el 17,2%, lleugerament inferior a la mitjana de la Comunitat Valenciana i dos punts per damunt de la mitjana estatal.¹⁰ Els districtes que suposen un percentatge major d'atur respecte al total són Quatre Carreres (10,65%) i Poblats Marítims (9,62%). Pel que fa a la distribució per sexes, el percentatge de població femenina en atur és considerablement superior al de la població masculina.

La renda neta mitjana per llar a València en 2019 va ser de 34.330 €, 9.063 € per davall de la mitjana de Madrid i 6.716 € per davall de la de Barcelona. Per persona, se situa en 13.643 €. Els districtes en què la renda neta mitjana per llar és més alta són el Pla del Real (53.193 €) i l'Eixample (47.914 €), mentre que Pobles de l'Oest (27.256 €) i l'Olivereta (27.793 €) són els districtes més empobrits segons este indicador.

Estes dades encaixen amb els de població per unitat de consum amb ingressos inferiors a 10.000 €: la mitjana del municipi se situa en el 22,6%. Molt per damunt hi ha els districtes de l'Olivereta (29,7%), Rascanya (28,8%) i Poblats Marítims (28,5%) i en l'altre extrem trobem els districtes del Pla del Real (11,9%) i l'Eixample (13,8%). A més, és destacable el percentatge de població amb ingressos inferiors als 5.000 €, que en el districte de Poblats Marítims arriba al 10,1%.

¹⁰ Font: Servei Valencià d'Ocupació i Formació (LABORA). Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE).

Educació

El sector educatiu també està altament relacionat amb la prevenció d'addiccions, per la qual cosa convé conèixer la situació de la ciutat en este aspecte. València disposa dels recursos educatius¹¹ següents:

Tipus de centre	Nre. de centres	Nre. de matrícules
Preescolar/Educació Infantil	332	25.224
Educació Primària	166	39.525
Educació Secundària	106	30.217
Batxillerat	68	11.127
Cicles Formatius Grau Mitjà	57	10.175
Cicles Formatius Grau Superior	50	16.037
TOTAL	779	104.495

L'educació universitària del municipi està caracteritzada per atraure milers d'estudiants, tant d'altres municipis de la Comunitat Valenciana com de la resta del país, a més de ser una de les ciutats europees que més estudiants del programa Erasmus acull. El repartiment dels centres universitaris per al curs 2021/2022 va tindre les característiques¹² següents:

	Matrícules d'estudiants residents a València	Total de matrícules
Universitat Politècnica de València	4.968	17.998
Universitat de València	10.604	39.627
Universitat Nacional d'Educació a Distància (seu de València i Alzira, entre altres). UNED	2.758	7.508
Universitat Internacional Valenciana - VIU		15.927
Universitat Catòlica de València Sant Vicent Màrtir		9.883
Universitat Cardenal Herrera-CEU		7.062
Universitat Europea de València		4.092
Altres ensenyaments universitaris ¹³		2398

¹¹ Font: *Anuari Estadístic de la ciutat de València 2022*, Ajuntament de València. Curs 2021-2022.

¹² Font: *Anuari Estadístic de la ciutat de València 2022*, Ajuntament de València. Curs 2021-2022.

¹³ Inclou: Facultat de Teologia Sant Vicent Ferrer (253), Florida Universitària (1.404), Centre Universitari EDEM (475) i centres Universitaris a la ciutat de València adscrits a la Universitat de València (266)

Salut i Consum

Quant a l'àmbit sanitari, València disposa dels recursos d'assistència pública següents:

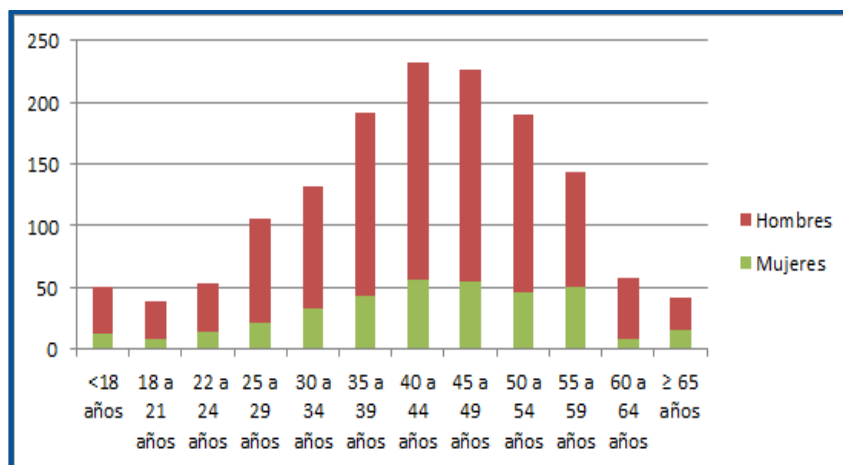
Tipus de centre sanitari	Nombre de centres
Hospital	8
Centre d'especialitats	3
Centre sanitari integrat	1
Centre de salut	29
Consultori d'atenció primària	25
Centre mòbil assistència sanitària	9
Unitat de salut mental	13
Centre de diagnòstic / Laboratori d'anàlisis clíniques	3
Altres centres especialitzats	33
Consulta mèdica	11
Consulta altres professionals sanitaris	1
Unitat d'odontologia	8
Centre de transfusió	1
Integrats en organització no sanitària	37
Altres proveïdors sense internament	1

A més, disposem d'algunes dades arreplegades per estos centres relacionades amb consum de substàncies en el municipi.

En 2021, 171 dels ingressos hospitalaris (0,14% del total) van ser dirigits a la Unitat de Toxicomanies. El 78,36% d'estos ingressos es van dur a terme a l'hospital Arnau de Vilanova de València.

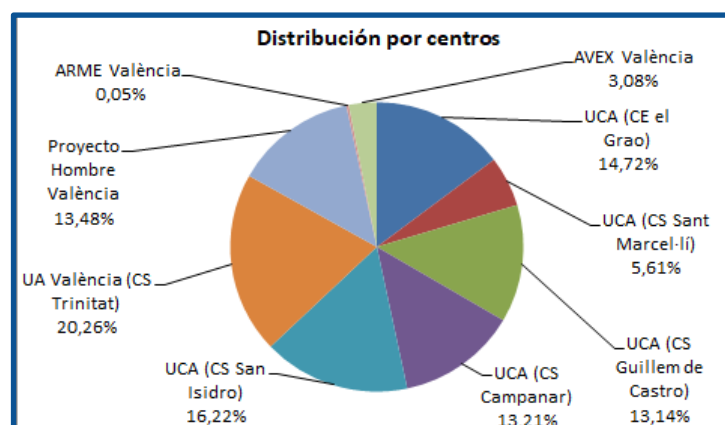
Així mateix, es van produir 412 altes hospitalàries en les quals la categoria diagnòstica major va ser el consum de drogues/alcohol i altres trastorns orgànics mentals induïts. Les estades hospitalàries amb este mateix motiu van arribar al 0,59% del total. A més, és destacable que les estades amb este motiu es troben entre les més llargues: si la mitjana d'una estada per qualsevol motiu es troba en 6,68 dies, les de consum d'alcohol, drogues o altres trastorns mentals induïts se situen en 11,89 dies de mitjana.

Quant a les persones que estan rebent tractament per consum de drogues i altres addiccions, el total va ser de 1.461 en 2021, amb un ampli contrast entre el nombre d'homes (1.099) i dones (362). L'edat mitjana de les persones que reben tractament es troba en els 42 anys.

Quant a la distribució per tipus d'addicció, les més comunes per les quals s'acudix a obtenir tractament són l'alcohol (34,15% dels casos atesos), la cocaïna (25,53%) i el cànnabis (11,98%). Entre les addiccions comportamentals, la més freqüent és la ludopatia (2,94%).

La gran majoria de casos es van tractar en les UCA del municipi (el 62,90%), tot i que també una part considerable van ser atesos per l'associació Projecte Home.

A més d'estes dades, disposem de l'estudi "Anàlisi d'aigües residuals i drogues: un estudi europeu de diverses ciutats"¹⁴ dut a terme per Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies, en el qual s'inclou des de 2013 la ciutat de València. Este estudi oferix una font complementària de dades sobre la quantitat de drogues consumides, però té algunes limitacions com no proporcionar informació sobre la prevalença i freqüència del consum, informació sobre la persona consumidora o la puresa de les substàncies.

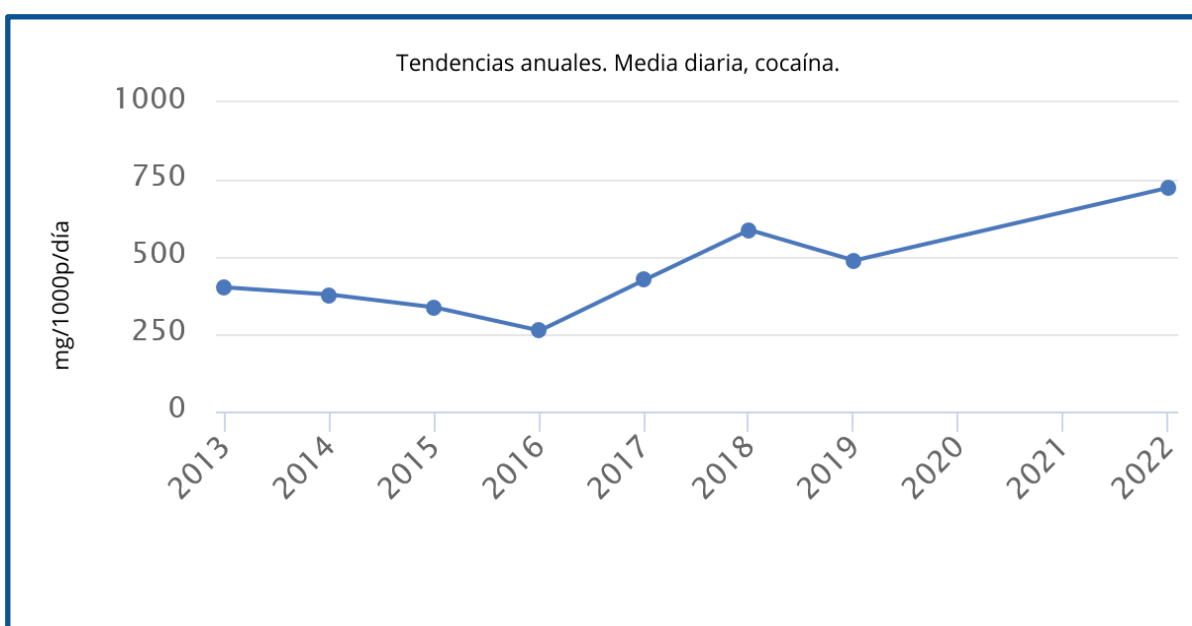
En el cas de València, les dades més recents (2022) inclouen el cànnabis i la cocaïna, que es mesuren en mil·ligrams per cada mil persones per dia. No obstant això, l'estudi de 2019 inclou una anàlisi més completa en la qual, a més de les drogues esmentades, també s'incorporen les amfetamines i metamfetamines; mentre que per l'MDMA disposem de dades fins a 2021.

¹⁴ EMCDDA - Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies. *Wastewater analysis and drugs — a European multi-city study*. 2023. (https://www.emcdda.europa.eu/publications/html/pods/waste-water-analysis_en)

Quant al cànnabis, València se situa en el lloc dèsset amb més consum entre les ciutats analitzades, que arriba a una mitjana diària de 93,94 mg per cada 1000 persones per dia. Això situa el municipi com el segon amb més consum entre els sis localitzats a Espanya que participen en l'estudi, tan sols per davall de Barcelona. Respecte al dia de la setmana en què es focalitza el consum, com és comú amb les drogues associades a l'oci, este se centra en els caps de setmana, i s'arrossega fins i tot al dilluns, quan arriba al nivell màxim.

Segons este estudi, València és la desena ciutat amb un major consum de cocaïna entre les que hi participen, amb una mitjana de 724,12 mg per cada 1000 persones per dia. Esta tendència, a més, sembla anar en creixement i en 2022 arriba a la xifra més alta des que s'arrepleguen les dades.

Respecte a la resta de ciutats espanyoles de l'estudi, València és la tercera ciutat amb un major consum de cocaïna, per davall de Tarragona (la segona ciutat europea amb major incidència, entre

les estudiades) i Lleida. Quant a la variació segons el dia de la setmana, no hi ha diferència considerable entre les dades en cap de setmana i entre setmana, amb la mitjana més alta de consum segons el dia en el dimarts.

La mitjana de mil·ligrams d'MDMA per cada 1000 persones per dia a València va ser en 2021 de 15,86, inferior a la mitjana de 25,15 en 2019, i si bé encara no es pot predir una tendència, el consum d'esta droga sembla anar en augment respecte a les dades de 2013 a 2018. Esta dada, tot i ser rellevant continuar analitzant-la, és considerablement inferior a la de les primeres vint ciutats europees amb major consum.

Si ens referim a les dades disponibles fins a 2019, s'observa que el consum d'amfetamines i metamfetamines a la ciutat és residual, tant en comparació a les drogues analitzades anteriorment com en contrast amb altres ciutats europees: la mitjana diària d'amfetamines va ser d'11,03 mil·ligrams per cada 1000 persones per dia, i la de metamfetamines, 8,03 mil·ligrams per 1000 persones per dia.

3. VALORACIÓ

3.1. Valoració general

El Pla municipal sobre trastorns addictius 2016-21, que va estar vigent fins el 31 de desembre de 2023 per acord d'11 de febrer de 2022 de la Junta de Govern Local de prorrogar-lo, i de nou prorrogada el 19 de gener de 2024 per la Junta de Govern Local fins al 31 de desembre de 2024, va suposar un mitjà que tenia com a missió ordenar els recursos, objectius, programes i processos desenvolupats per l'Ajuntament de València en matèria d'addiccions. Convé per això realitzar una valoració general d'este pla de manera prèvia a la redacció del seu successor, en el context d'aprofitar de manera òptima els recursos i d'aspirar a la major eficiència possible per a aconseguir els objectius proposats.

Quant a novetats estructurals, el Pla d'addiccions 2025-2029 s'organitza respecte a línies estratègiques d'acord amb objectius concrets.

La taula següent arreplega les novetats i modificacions respecte als programes del Pla 2016-2021 i el nou Pla 2025-2029¹⁵:

Àrea	Programa	Estat
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Informació, orientació i assessorament.	De continuïtat
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Programa comunitari de prevenció del tabac i cigarrets electrònics.	Reformulada
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Programa comunitari de prevenció del consum abusiu de l'alcohol en joves i menors.	De continuïtat
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Prevenió del consum del cànnabis.	Reformulada
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Divulgació d'informació als mitjans de comunicació.	En desenvolupament
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Viu l'Estiu	De continuïtat
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Intervenció en barris (INBAS)	De continuïtat
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Esport Segur	En desenvolupament
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Programa de promoció de locals d'oci saludables.	En desenvolupament
Prevenió comunitària i d'oci i temps lliure	Tallers de prevenció en temps d'oci.	De continuïtat

¹⁵ De continuïtat: Per la seua eficàcia, es manté des del pla anterior, sense canvis significatius.

Reformulada: Mesura que manté el mateix concepte que en l'anterior pla però hi incorpora novetats. En desenvolupament: Proposta de programa, en procés d'implantació. Novetat: Mesura ja instaurada que suposa una novetat respecte al pla anterior.

Àrea	Programa	Estat
Prevenició escolar	Construïx el teu món	De continuïtat
Prevenició escolar	Toca Cine	De continuïtat
Prevenició escolar	Passa la vida	De continuïtat
Prevenició escolar	Concurs “K me cuentas...”	De continuïtat
Prevenició escolar	Astrolabi	Novetat
Prevenició escolar	Clickeando	De continuïtat
Prevenició escolar	Ludens	De continuïtat
Prevenició escolar	Gamer	Novetat
Prevenició escolar	Dissenya la teua vida	Novetat
Prevenició escolar	Desactiva els teus prejudis	Novetat
Prevenició escolar	Avatars de ser adolescent hui	De continuïtat
Prevenició escolar	Programa de formació a professionals	Reformulada
Prevenició familiar	Programa d'atenció preventiva a persones menors d'edat i joves amb primers consums o inici de trastorns addictius	De continuïtat
Prevenició familiar	Programa d'atenció preventiva a familiars de persones menors d'edat i joves amb primers consums o inici de trastorns addictius.	De continuïtat
Prevenició familiar	Curs d'informació sobre drogues per a persones menors d'edat infractores per tinença i consum de drogues en la via pública.	De continuïtat
Prevenició familiar	Programa de formació per a famílies. Escola de Mares i Pares.	De continuïtat
Prevenició familiar	“L'arena llegendària”	Novetat
Prevenició laboral	Programa de prevenció laboral	En desenvolupament
Coordinació institucional i participació social	Programa “Acció Participativa”	En desenvolupament
Coordinació institucional i participació social	Convenis de col·laboració	De continuïtat
Coordinació institucional i participació social	Programa de participació i col·laboració amb altres àrees municipals	En desenvolupament
Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat	Observatori Municipal d'Addiccions	En desenvolupament
Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat	Reunió anual amb la comunitat educativa	De continuïtat
Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat	Organització de jornades, debats, xarrades sobre addiccions.	De continuïtat
Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat	Manteniment i desenvolupament del Centre de Documentació i Informació sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius “Dr. Emilio Bogani Miquel”	De continuïtat
Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat	Programa “Les TIC com a ferramentes de prevenció”	Reformulada

3.2. Valoració per àrees

3.2.1. Comunitari

Durant la vigència de l'anterior pla, la prevenció de les addiccions en l'àmbit comunitari s'ha centrat en fomentar els estils de vida saludables, especialment en els col·lectius més vulnerables, a través del major nombre dels col·lectius compromesos amb estos temes en la societat i facilitar, així, la participació d'institucions públiques i privades. Les iniciatives dutes a terme en esta àrea comunitària han sigut un fidel reflex d'aquelles actuacions i programes plantejats en el Pla 2016-2021.

S'ha sensibilitzat, informat i orientat la població en general sobre les addiccions i els seus problemes associats, i s'ha propiciat la participació de molts col·lectius de la comunitat i les seues institucions en les diferents campanyes i actuacions.

S'han mantingut reunions de treball al llarg de tot el període de vigència del Pla amb les entitats socials compromeses amb la lluita contra les drogues, amb l'objectiu de planificar i desenvolupar conjuntament accions de difusió de missatges preventius, amb la finalitat d'afavorir-ne una major visualització i una major participació social. Amb la finalitat de provocar un canvi d'actitud respecte al consum de productes amb capacitat de generar addicció s'ha aconseguit la participació d'un gran nombre d'entitats.

El programa comunitari de prevenció del tabac i cigarrets electrònics s'ha reformulat, a la vista de les diferents circumstàncies que esdevenen en l'actualitat, així com el programa de prevenció del consum del cànnabis en joves.

És convenient seguir amb les actuacions en informació, orientació i assessorament, i propiciar, així, la participació de col·lectius de la comunitat, i la continuïtat del programa comunitari de prevenció del consum abusiu de l'alcohol en joves i menors.

3.2.2. Familiar

Des de l'àmbit familiar, l'atenció específica ha sigut realitzada d'acord amb el Pla de prevenció, tant a las persones usuàries de manera individual com a les seues famílies. Així mateix, a les persones infractores per tinença i/o consum de drogues en la via pública i a les persones menors d'edat que són derivades des del programa de mesures judicials de l'Ajuntament de València.

Durant este període s'ha observat un augment en la demanda per abús o ús excessiu de les TIC, principalment xarxes socials, videojocs i mòbils.

L'edat de les persones menors d'edat ateses, tant en les addiccions amb substància com en addiccions comportamentals s'ha reduït considerablement i actualment s'atenen menors de 12 anys d'edat. A més, s'ha observat un augment en la implicació per part de pediatres i professionals de la salut mental, així mateix, s'han rebut sol·licituds per a realitzar xarrades a famílies en centres socials, centres de dia i a menors en centres de mesures judicials. Finalment, s'ha observat un augment important en les sol·licituds d'Escola de Mares i Pares. Hi ha hagut un augment de sol·licituds del programa "Avatars de ser adolescent hui". Els programes de l'àrea de prevenció familiar s'han incorporat a l'aula virtual creada pel Servei d'Addiccions.

Les famílies i persones menors ateses presencialment han mostrat interès en participar-hi, han proporcionat suport a la intervenció i han donat mostres de satisfacció en el treball que s'ha realitzat i l'atenció rebuda per part de les professionals. Finalment, cal destacar que els recursos necessaris per a fer el treball s'han ajustat a les necessitats de les tasques que s'havien de dur a terme, si bé, i donat l'augment en les necessitats de la població atesa, s'estima que seria convenient adequar els recursos a la demanda de servicis.

3.2.3. Escolar

Durant l'anterior període les actuacions en l'àrea escolar han estat orientades a sistematitzar les intervencions en els centres educatius i oferir al professorat ferramentes metodològiques que faciliten la seua tasca preventiva.

Com a complement del treball dels i de les docents, les intervencions de personal expert en addiccions en els centres es valoren de manera positiva i necessària. D'esta manera es genera un valor afegit amb actuacions directes amb l'alumnat, a través d'activitats orientades a ampliar i aprofundir la labor preventiva del professorat.

Amb la finalitat d'adaptar-se a les noves necessitats existents, s'han oferit diferents programes en prevenció d'addiccions, tant comportamentals com de substàncies, en format presencial i en línia, a través de l'aula virtual del Servei d'Addiccions (esta iniciativa sorgix arran de la crisi sanitària que es va patir per la pandèmia de la COVID-19, per a disposar d'un recurs que permetera tindre una alternativa a les activitats presencials).

Al llarg de tots estos anys, s'ha observat un increment significatiu de la demanda dels programes i activitats oferides en els centres educatius. Per esta raó seria convenient augmentar els recursos tant econòmics com humans, per a poder atendre les necessitats que planteja la comunitat educativa en matèria de prevenció d'addiccions.

3.2.4. Oci i temps lliure

Durant la vigència de l'últim Pla municipal, la valoració és que s'han complit els objectius proposats quant a l'optimització de les activitats, disseny i realització de nous projectes i aprofitament dels recursos disponibles.

El treball amb associacions i entitats dins del programa INBAS està resultant molt positiu per a la coordinació amb estes i per a arribar als grups de població infantil i juvenil més vulnerables de la ciutat de València. A més, s'ha realitzat el programa "Al teu aire" en el qual s'oferix informació i orientació sobre els esports urbans com a alternativa saludable d'oci. Este programa està disponible dins de l'aula virtual.

És convenient reorientar els recursos disponibles per a consolidar els projectes que tenen millor acceptació i explorar altres àmbits d'actuació on iniciar activitats de prevenció d'addiccions.

3.3. Conclusions i reptes futurs

Els reptes en prevenció d'addiccions no sols han persistit, sinó que la complexitat de la problemàtica ha anat en augment, especialment amb les addiccions comportamentals i la rapidesa del desenvolupament del mercat de substàncies. Amb això, observem una demanda cada vegada major dels nostres programes en totes les àrees del servei, tant per part de famílies, com de centres escolars i altres entitats, per la qual cosa es considera convenient un augment de recursos que faça possible atendre el major nombre de peticions possible i en conseqüència, millorar la salut pública del municipi de València.

Per a aconseguir un major acostament a la joventut a través de les TIC, ja que este és el canal més utilitzat per este sector de població, es van crear i es mantenen diverses pàgines en xarxes socials destinades a fer possible este acostament. Per això es valora com a imprescindible la necessitat de crear una figura professional experta en xarxes socials dins de l'equip tècnic per a poder optimitzar en mode i forma els missatges preventius que l'equip de professionals del Servei d'Addiccions considera necessaris.

Si durant la vigència d'este Pla municipal d'addiccions 2025-2029 calguera adaptar, eliminar o crear algun programa en funció de les necessitats detectades en el municipi de València, es faria sempre com a millora i enriquiment d'este; amb els informes econòmics i administratius municipals pertinents en cada cas, amb l'acord i la conformitat de l'Oficina Autònoma de Salut Mental i Addiccions de la Comunitat Valenciana (OSMA).

4. OBJECTIUS

4.1. Objectius generals

- Disminuir la incidència i prevalença de l'ús/abús de drogues i d'altres conductes addictives i retardar l'edat d'inici.
- Reduir els riscos i els danys associats o derivats de l'ús/abús de drogues (malalties infectocontagioses, accidents, etc.) i d'altres conductes addictives.

4.2. Objectius específics

- Educar per a la salut a través de cadascuna de les activitats de les diferents àrees del Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València.
- Impulsar activitats de caràcter preventiu en l'àmbit escolar intervenint en els tres estaments que componen la comunitat educativa: famílies, docents i alumnat.
- Facilitar a les famílies les ferramentes i recursos bàsics per a desenvolupar la seua tasca educativa i preventiva en el si de la família.
- Realitzar una atenció i assistència específiques en matèria d'addiccions a les persones i famílies que ho sol·liciten.
- Intervindre en els diferents barris del municipi incidint sobre grups de joves a través d'alternatives d'oci i temps lliure que fomenten el seu desenvolupament personal i social així com estils de vida saludables.
- Formar “grups clau” de la comunitat que per la seua labor quotidiana poden estar en contacte amb població o situacions relacionades amb les addiccions: Policia Local, educadors/es, mediadors/es juvenils, voluntariat, etc.
- Facilitar informació, assessorament i suport als usuaris i a les usuàries que així ho requerisquen en matèria d'addiccions.
- Facilitar informació documental a professionals i altres persones interessades en el camp de les addiccions a través del Centre de Documentació sobre Drogodependències i Altres Trastorns Addictius.
- Participar amb institucions públiques i privades en activitats preventives.
- Realitzar estudis i investigacions per a aprofundir en el coneixement de les addiccions i dels factors associats a estes al municipi de València.

5. LÍNIES ESTRATÈGIQUES

5.1. Desenvolupar intervencions integrals en l'àmbit comunitari i d'oci i temps lliure.

L'àmbit comunitari abasta la prevenció d'addiccions des d'una perspectiva universal i està enfocat principalment a actuar en els espais d'educació no formal i interrelació en els quals s'articulen iniciatives i respostes davant les diverses problemàtiques socials. Actuar en este entorn implica entendre que les decisions que una persona pren en relació al consum estan en moltes ocasions influenciades pel seu entorn, d'ací la necessitat d'implicar els contextos microsocials en la busca de solucions i oferta d'alternatives.

Objectius

- Sensibilitzar, informar i orientar la població general sobre les addiccions i els problemes associats a estes.
- Propiciar la participació i col·laboració de les associacions i de la ciutadania com a actors clau en la prevenció d'addiccions.
- Oferir i promocionar alternatives saludables d'oci i temps lliure com a estratègia preventiva.

A continuació s'enumeren les actuacions i programes en este àmbit.

5.1.1. Informació, orientació, assessorament

El Servei d'Addiccions duu a terme este programa amb la intenció de sensibilitzar la població del municipi sobre la necessitat de previndre les conductes addictives mitjançant la informació, l'orientació i l'assessorament.

Constituïx el pas previ per a la consecució d'una població instruïda i coneixedora dels riscos que comporten les addiccions, alhora que permet articular un discurs social homogeni, la qual cosa facilita desenvolupar respostes preventives. Possibilita així que la població reba informació actualitzada permanentment perquè puga adoptar mesures oportunes davant l'aparició de noves formes de consum i les seues conseqüències.

La ciutadania pot accedir a la informació corresponent a este programa per mitjà de diverses vies:

- En línia, consultant la informació publicada en xarxes socials i la web del Servei, que inclou publicacions d'informació general, publicacions específiques en relació a dies commemoratius, el mateix Pla municipal d'addiccions, etc., així com posant-se en contacte mitjançant el correu electrònic o missatgeria en xarxes socials.
- Per telèfon, per mitjà del 010 o de consultes telefòniques directes.
- De manera presencial, acudint a les instal·lacions municipals del Servei d'Addiccions.

Objectius

- Sensibilitzar, orientar i informar la població sobre les substàncies i les conductes que poden generar dependència, els seus efectes i les conseqüències derivades del seu ús i/o abús, proporcionant informació objectiva i veraç.
- Possibilitar que els espais participatius de socialització no siguen mediatitzats per diferents consums de drogues i fomentar, així, una consciència social crítica i analítica sobre les addiccions.

Població destinatària

- Població general del municipi de València.

Materials

- Material de difusió i publicacions en línia.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Nombre de consultes ateses
- Nombre de visites en la web municipal.
- Grau de coneixement de les accions desenvolupades.

5.1.2. Programa comunitari de prevenció del tabaquisme i de l'ús de cigarrets electrònics

Des dels seus inicis, la UPCCA-València ha dut a terme activitats tant preventives com assistencials a l'entorn del tabac, ja que entén que és una de les addiccions més comunes a Espanya i, malgrat la seua legalitat, una de les més nocives també. A esta problemàtica s'ha d'afegir la popularitat en els últims anys dels anomenats “vapejadors”, o com els definix la Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries davant del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac: “dispositius susceptibles d'alliberament de nicotina”. Este tipus de dispositius, que són falsament oferits com una alternativa saludable al tabac i a més promocionats a un públic infantil i adolescent, requereixen d'una regulació normativa estricta en la qual es consideren els perjudis que poden generar per a la salut de la població general i especialment, la de les persones més joves.

La prevenció del tabaquisme i, sobretot, de l'ús de vapejadors, està integrada en totes les actuacions que el Servei d'Addiccions duu a terme, però específicament, des de l'àmbit comunitari, es duen a terme tasques de difusió d'informació per al compliment de la normativa estatal antitabac, així com col·laboracions amb altres àrees de l'Ajuntament amb competències en la matèria per a realitzar informes i valoracions tècniques en l'àmbit del compliment de les normatives estatals i autonòmiques.

Este apartat queda subjecte a revisió una vegada que el Comité Nacional per a la Prevenció del Tabaquisme (CNPT) i el Ministeri de Sanitat del Govern d'Espanya aproven el Pla integral del tabaquisme.

Objectius

- Protegir el dret de la població a respirar aire no contaminat pel fum del tabac.
- Preservar l'existència d'ambients sense estímuls per a fumar com a mitjà per a previndre la iniciació al consum de tabac.
- Afavorir i estimular el compliment de la legislació antitabac.
- Emetre informació que desmentisca els suposats beneficis dels dispositius susceptibles d'alliberament de nicotina respecte al tabac tradicional.

Població destinatària

- Població general, fumadora i no fumadora.

Materials

- Material informatiu de distribució.

Temporalització

- Anual

Avaluació

- Grau de compliment dels “Espais Lliures de Fum”

5.1.3. Programa comunitari de prevenció del consum abusiu d'alcohol.

L'alcohol suposa la substància amb potencial addictiu més normalitzada en la societat actual, i moltes vegades no es percep per part de la població general el possible risc en consumir-lo de manera abusiva. Especialment resulta particularment preocupant la iniciació de la població menor d'edat en esta mena de consum.

Amb això, el Servei d'Addiccions pretén incidir de manera global en els processos i les accions protagonitzades per estos grups d'edat, incloent-hi els mecanismes d'adquisició del producte per al seu consum posterior en espais públics, a fi de previndre'ls, i abordar, així, els seus aspectes fonamentals de manera transversal, amb la cooperació de les estructures socials i empresarials de manera dinàmica, de la manera menys complexa possible, i amb objectius clarament assolibles des de diferents estratègies.

Entre les activitats que es duen a terme entorn d'este programa, s'inclouen les següents:

- Col·laborar en la reducció del nombre i intensitat de les situacions que afavorixen este consum. Actuacions com: notes informatives sobre macrofestes, botellots, etc. assessorant altres regidories de l'Ajuntament.

- Possibilitar que la societat participe i assumisca amb normalitat el compliment de l'article 70.1 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana: “Es prohibix la venda, el subministrament, gratuït o no, i el consum de begudes alcohòliques a menors de 18 anys.” amb actuacions d'este tipus:
 - A través de la Policia Local de Barri, que realitza labors de prevenció i sensibilització amb el veïnat, s'ha d'afavorir la senyalització actualitzada dels locals on es ven, subministra o consumix alcohol amb un cartell adhesiu segons disposa l'article 70.2 de la Llei 10/2014 de la Generalitat. Al mateix temps se li ha de recordar a la propietat dels locals que ha de situar de manera ben visible l'adhesiu, no solament en les màquines expenedores automàtiques, ja que en cas contrari serà motiu de sanció conforme a la llei. Se segueix, així, amb la mateixa dinàmica de treball que quan va entrar en vigor l'anterior DL 1/2003, de la Generalitat Valenciana.
 - Difusió d'una carta informativa als centres minoristes del municipi per a recordar-los la normativa sobre el consum, venda i distribució de begudes alcohòliques a menors d'edat. Amb això, el sector de l'hostaleria, els centres comercials i la indústria de begudes alcohòliques participa, a més, en la prevenció de la brutícia, inseguretat, sorolls molestos i insalubritat que el consum abusiu de begudes alcohòliques genera a la via pública.
- Activitats preventives basades en la posada en valor de la funció modèlica i educadora de les persones adultes en les activitats comunes realitzades en espais de les institucions públiques. Actuació de tipus:
 - Recordar als qui formen part dels centres d'ensenyament (docents, pares i mares, altre personal del centre) la funció preventiva del compliment de l'article 69.3 de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat: “No es permet la venda, el subministrament ni el consum de begudes alcohòliques en els centres docents i de formació, excepte en els que s'impartisca educació superior o formació dirigida exclusivament a majors d'edat. En este últim cas, no es permetrà la venda i consum de begudes alcohòliques de més de 20 graus.”
- Elaboració d'una ordenança de begudes alcohòliques sobre la base del compliment adequat de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana en col·laboració amb els servicis pertinents, agrupacions empresarials, entitats socials i ciutadania.
- Informar de les obligacions legals que tenen les empreses i entitats socials en la venda, consum i dispensació d'alcohol, i premiar les que les desenvolupen adequadament en la seua labor quotidiana.

Objectius

- Aconseguir un entorn de socialització juvenil on el consum abusiu d'alcohol NO siga l'element conductor de moltes de les relacions personals.
- Possibilitar a través de la intervenció de tots estos col·lectius la creació d'un nou paradigma que siga “el consum d'alcohol té conseqüències”, en contraposició a l'actual de “no passa res per beure alcohol”.

Població destinatària

- Població general, amb especial èmfasi en la joventut.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Seguiment de les actuacions amb la quantificació del material distribuït.

5.1.4. Programa comunitari de prevenció del consum del cànnabis.

Quant a les substàncies que provenen del cànnabis, des de la prevenció comunitària es duen a terme les accions següents:

- Actuar sobre l'acceptació social del cànnabis entre la població juvenil per a previndre la seua expansió i reduir el consum d'esta mena de substàncies mitjançant campanyes de difusió d'informació verídica.
- Incidir en l'oferta de productes derivats del cànnabis (com el CBD) mitjançant l'elaboració d'informes tècnics sobre la venda de productes derivats del cànnabis, sobre la base de la legalitat vigent.

Al costat d'estes accions, el Servei d'Addiccions queda a la disposició que el Ministeri de Sanitat aprobe una legislació respecte al cànnabis terapèutic per a desenvolupar mesures concretes d'acord amb esta matèria.

Objectius

- Previndre els problemes de salut pública que genera el consum de cànnabis, especialment entre els i les menors d'edat.
- Divulgar informació veraç sobre l'acció global del sistema endocannabinoide en els organismes vius.
- Desmitificar les bondats del consum de cànnabis divulgades tendenciosament ja que no parlen mai dels seus efectes negatius.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Nombre d'informes tècnics elaborats sobre l'activitat de venda de productes derivats del cànnabis, com el CBD i d'altres, en coordinació amb altres serveis d'este Ajuntament implicats en la matèria.
- Nombre de campanyes de divulgació d'informació dutes a terme anualment.

5.1.5. Divulgació d'informació als mitjans de comunicació.

La percepció social es definix com allò que el conjunt de la població que forma la societat pensa, interpreta o imagina sobre una cosa determinada. Dit això, la percepció social que té la població sobre les addiccions o aquelles persones que consumixen substàncies és canviant: quan es va començar a observar este problema, les persones que consumien quedaven a un costat marginal de la societat, mentre que amb el temps va passar a entendre's com un problema de salut, de manera que l'addicció s'entenia com una patologia. En l'actualitat, les persones amb addiccions estan menys estigmatitzades, la qual cosa contribuïx al fet que puguen rebre el tractament que necessiten, però alhora sorgixen altres reptes, com poden ser les addiccions comportamentals, més difícils de detectar i tractar.

Amb tot això, entenem que el paper que duen a terme els mitjans de comunicació per a modelar esta opinió pública és fonamental, d'ací ve que considerem necessari establir una estructura mitjançant la qual la col·laboració entre el Servei d'Addiccions i este tipus d'entitats siga suficient, fluida i beneficiosa per a la societat.

Objectius

- Generar una estructura de col·laboració amb els mitjans de comunicació social facilitadora de coneixements en informació sobre addiccions des del punt de vista de l'equip tècnic en prevenció del Servei d'Addiccions.

Població destinatària

- La societat general, a través dels mitjans de comunicació.

Materials

- Documents, imatges i altres formats d'informació, adaptats al mitjà corresponent amb la finalitat que impacte al públic general.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Grau d'acceptació dels mitjans de comunicació als quals se'ls ha facilitat periòdicament la informació.
- Estudi de la demanda del material elaborat.

5.1.6. Viu l'estiu

En el període estival el temps dedicat a l'oci és molt major, si a més es té en compte que les famílies per unes o altres causes no poden ocupar-se dels seus fills i les seues filles, entenem que podria existir un risc incrementat en l'adquisició d'hàbits no saludables amb un alt component afavoridor d'actituds pro consum per part de la població destinatària d'este programa.

“Viu l'estiu” és un programa que naix com a ferramenta per a previndre esta problemàtica. Consistix en la realització d'activitats d'oci i temps lliure que promoguen el desenvolupament personal i social de la infància i de la joventut en àmbits tan importants com l'educació per a la salut i la formació en valors i normes.

Este programa es realitza en col·laboració amb la Regidoria de Joventut i el Pla nacional sobre drogues del Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat.

Les activitats es desenvolupen en entorn dels grups següents:

- Consell d'aprenents de savis: És un espai de comunicació, autoaprenentatge, transmissió i respecte d'opinions i enriquiment interpersonal. Es planteja als i a les joves un temps parcialment estructurat on puguem participar a decidir com organitzar-lo i què fer.
- Casal d'Esplai del Saler (València): Permet donar a conèixer i valorar els ecosistemes del parc: platja, dunes, emmallada, albufera i marjal. Compta amb aules didàctiques, a més del contacte directe amb el medi, on s'impartixen activitats encaminades a conèixer i respectar el medi ambient i la vida sana davant de la tendència globalitzadora que va per uns altres derroters.
- Activitats a la platja de la Malva-rosa: En este entorn, es realitzen activitats ludicoeducatives i culturals tals com voleibol, natació, visita a Bibliomar, visites culturals a dependències municipals de la zona, com a complement a la resta d'activitats realitzades als centres juvenils.
- Tallers: Pretenen, mitjançant un format lúdic i manipulatiu, aconseguir una sèrie d'objectius d'organització de l'oci i del temps lliure, de creació d'un espai de participació i de creativitat, on el treball en xicotets grups, la cooperació, la fantasia i la imaginació són la tònica durant totes les sessions.
- Jocs: S'agrupen en relació amb la intervenció que es vulga realitzar a cada moment. Els jocs seleccionats permeten un aprenentatge experiencial en l'àmbit del grup.

Objectius

- Oferir alternatives saludables per a l'ús del temps lliure en joves i adolescents.
- Fomentar en la població diana l'adquisició i utilització d'hàbits personals saludables, així com l'autoestima, la presa de decisions i l'empatia.

Població destinatària

- Població amb edats compreses entre els 10 i els 14 anys.

Materials

- Jocs didàctics
- Material esportiu
- Materials propis per al desenvolupament de les activitats del Casal d'Esplai i de recursos municipals propis utilitzats en el desenvolupament del programa.

Temporalització

- Quatre setmanes d'activitats, entre els mesos de juny i juliol.

Avaluació

- Nombre de persones inscrites
- Grau d'assistència i participació
- Qüestionari d'avaluació per a persones participants.

5.1.7. Intervenció en Barris (INBAS).

El programa “Intervenció en Barris (INBAS)” consisteix a crear una línia de subvencions destinades al suport de les ONG i associacions dels barris de València que duguen a terme activitats encaminades a la prevenció d'addiccions.

Esta iniciativa sorgix de reconèixer la importància del teixit associatiu de la ciutat, especialment en el seu paper d'arribar a col·lectius vulnerables amb major facilitat que l'Administració per la seua especialització i la seua situació geogràfica als barris.

Els projectes presentats hauran de reunir les condicions següents:

- Generar alternatives d'oci i temps lliure per a la població infantil i juvenil del municipi.
- Promocionar la salut, la conscienciació social i/o mediambiental.
- Previndre les addiccions mitjançant el foment de valors i actituds de solidaritat i justícia.
- Afavorir la multiculturalitat i la igualtat de gènere com a elements facilitadors de la prevenció en addiccions.
- Facilitar la participació en les activitats a través de la seua gratuïtat total o parcial.
- Descentralitzar i diversificar l'activitat preventiva per a aproximar-la a la ciutadania, especialment a aquells col·lectius o barris amb més dificultats.

Al seu torn, estos projectes seran valorats numèricament quant a uns criteris específics d'acord amb la qualitat del contingut, impacte, adequació de la iniciativa a la finalitat de la convocatòria, etc., de manera que el finançament s'atorgue en funció de la puntuació obtinguda.

Objectius

- Intervindre en l'àmbit de prevenció d'addiccions en els barris a través d'infraestructures ja existents.
- Donar suport econòmic i tècnic a les activitats de les ONG i associacions del municipi en el camp de la prevenció de les conductes addictives.

Població destinatària

- Població infantil i juvenil.

Materials

- Material promocional del programa.
- Material necessari per al desenvolupament de les accions subvencionades.

Temporalització

- La subvenció es convoca anualment, mentre que els projectes poden tindre diferents duracions.

Avaluació

- Nombre de projectes presentats.
- Nombre de subvencions concedides.
- Avaluació interna per part de les associacions subvencionades.
- Avaluació externa per part del personal tècnic del Servei d'Addiccions.

5.1.8. Esport segur

Són àmpliament coneguts els beneficis que aporten l'exercici físic i l'esport en la vida de les persones. A causa de l'evolució social tendent a obtindre assoliments com més ràpid millor i amb el menor cost físic possible, a vegades ocorre que, a allò que en principi seria una pràctica saludable, se li sumen actituds que poden portar a l'ús i abús de substàncies químiques (anabolitzants) per a accelerar la consecució d'eixos i altres objectius (cultura del físic, hedonisme...).

Actualment, el seu ús s'està estenent fins i tot més enllà de l'àmbit esportiu i el seu consum s'ha apreciat com a droga d'abús, sovint amb finalitats estètiques, per a millorar la imatge corporal o per a superar proves físiques selectives. Les persones que abusen dels anabolitzants presenten un comportament addictiu, incloent-hi una síndrome d'abstinència, que té com a símptoma més perillós la depressió.

És per això que el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València desenvolupa el programa "Esport segur", que consistix a difondre informació sobre la perillositat d'este tipus de substàncies així com els riscos de generar una addicció. Per a això, es desenvoluparà una campanya informativa davant del consum abusiu, així com assessorament sobre el problema a qualsevol que ho demande.

Objectius

- Evitar el consum de substàncies químiques (anabolitzants) en persones usuàries de gimnasos i centres esportius.
- Informar de les normes vigents en tot els recintes d'instal·lacions esportives municipals en relació amb el consum i venda d'alcohol i tabac sobre la base de la Llei 2/2011, de 22 de març, de l'esport i l'activitat física de la Comunitat Valenciana; la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de salut de la Comunitat Valenciana i al Reglament d'ús de les instal·lacions esportives municipals de la ciutat de València.
- Donar a conèixer els avantatges de l'esport net.
- Canalitzar la demanda d'informació en estos centres.

Població destinatària

- Persones usuàries de gimnasos i centres esportius del municipi.

Materials

- Carta de presentació de la campanya a l'equip directiu dels centres esportius.
- Cartells i/o díptics informatius per als centres esportius.

Temporalització

- Anual

Avaluació

- Nombre de cartells distribuïts i col·locats
- Nombre de sol·licituds d'informació

5.1.9. Programa de promoció de locals d'oci saludables.

L'Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies (OEDT), a través de la iniciativa *Healthy Life Toolbox*, pretén posar un important focus en les campanyes de prevenció dirigides a l'àmbit de l'oci nocturn, entenent que és l'espai més comú per al consum de substàncies. Per a això disposen de tres bases de dades: intervencions avaluades, bibliografia sobre estes intervencions i una altra bibliografia dins del camp de la prevenció del consum d'alcohol i drogues en la vida nocturna.

Sobre la base de les recomanacions d'este organisme, el Servei d'Addiccions pretén dissenyar un programa que consistix a atorgar als locals d'oci del municipi que complisquen una sèrie de requisits un segell de distinció que indicarà que és un espai compromés amb l'oci saludable. Així, es premiaran actuacions com proporcionar l'accés gratuït a aigua potable, tindre visible la cartelleria que indique el protocol d'actuació davant casos d'intoxicació i formar el personal sobre estes situacions, reduir l'aforament i disposar d'àrees de descans per a refrescar-se i relaxar-se. Els requisits concrets aniran en proporció a la grandària i el context del local, i també es valorarà l'actuació en festivals de música que, tot i celebrar-se majoritàriament a l'estiu, tenen un gran públic i impacte.

Es durà a terme una campanya de publicitat intensiva amb l'objectiu de donar a conèixer este segell de distinció, en una primera fase, als locals d'oci nocturn, perquè puguin dur a terme mesures per a adaptar-se als paràmetres indicats, i en una segona fase, a la població general, de manera que s'aconsegueisca associar el segell amb un lloc on es valora la importància de l'oci en un context de consum responsable.

Objectius

- Promoure el consum responsable dins del context d'oci nocturn.
- Premiar a aquells locals compromesos amb l'oci saludable.
- Desvincular l'oci i entreteniment del consum d'alcohol i altres drogues.

Població destinatària

- Personal associat als locals d'oci, en primera fase, i a la població general en una segona fase.

Materials

- Material promocional de la campanya, així com segells distintius.

Temporalització

- 2025. Disseny i desenvolupament del projecte.
- 2026 d'ara en avant. Implementació.

Avaluació

- Nombre de segells atorgats.
- Grau de compliment de les recomanacions emeses.
- Grau de coneixement del programa.
- Grau de satisfacció amb el programa.

5.1.10. Tallers de prevenció en temps d'oci.

A més dels programes esmentats, des del Servei d'Addiccions s'oferixen tallers puntuals que les associacions i entitats del municipi poden sol·licitar en qualsevol moment d'acord a les necessitats que es detecten, així com tallers en línia de lliure accés a través de l'aula virtual del Servei (com ara mateix, el taller "Al teu aire"). En l'actualitat, el programa consta de dos tallers presencials:

a) Taller de begudes saludables.

En este taller es crea un espai amé, divertit i saludable per a fomentar el consum de begudes sanes com a alternativa al consum d'alcohol. El taller consta de dos parts: en la primera, els monitors i les monitores expliquen el taller i motiven la participació de la joventut, el debat i la reflexió sobre el consum de begudes alcohòliques i les alternatives existents; mentre que la segona part és pràctica: els i les joves participants tenen l'oportunitat de preparar les seues pròpies begudes saludables amb el material facilitat pel Servei d'Addiccions.

Objectius

- Informar sobre begudes saludables i no saludables i la repercussió que tenen en el nostre organisme.
- Informar sobre les classes de fruites i les seues combinacions.
- Desmitificar els erronis avantatges associats a la joventut i l'alcohol.
- Informar sobre els problemes socials que ocasiona l'abús i dependència de l'alcohol.

Població destinatària

- Joves de 12 a 30 anys.

Materials

- Material per a dirigir el taller.
- Material divulgatiu.
- Material necessari per a la part pràctica: liquadores, batedores, fruita, etc.

Temporalització

- Al llarg de l'any.

Avaluació

- Nombre de tallers realitzats.
- Nombre d'assistents als tallers.

b) Taller de prevenció del cànnabis, “Et sona?”

“Et sona?” és un taller en el qual s'informa sobre els problemes que ocasiona l'ús i abús del cànnabis, així com les alternatives al consum des de tots els àmbits socials. Consistix a generar un ambient amé i distés que facilite la reflexió en torn de les informacions que vagen sorgint i, així, afavorir el plantejament i resolució dels dubtes dels i de les participants a través de jocs i dinàmiques creatives.

Este taller es pot desenvolupar en dos modalitats: prevenció general i prevenció específica en aquells casos en què hi haja perfils específics que ho requerisquen.

Objectius

- Informar sobre el cànnabis i els efectes del seu consum.
- Descobrir mites i falses creences associades a este consum i provocar, així, una reflexió entre els i les adolescents per tal d'afavorir un posicionament crític.
- Informar sobre els problemes socials que ocasiona l'ús i abús del cànnabis, així com les alternatives al consum des de tots els àmbits socials.

Població destinatària

- Joves de 12 a 30 anys.

Materials

- Material per a dirigir el taller
- Material divulgatiu

Temporalització

- Al llarg de l'any.

Avaluació

- Nombre de tallers impartits.
- Nombre d'assistents als tallers.

5.2. Incidir en la prevenció de conductes addictives en l'àmbit escolar.

L'àmbit escolar està enfocat a fomentar l'educació integral de xiquets, xiquetes i joves a través de programes promotors de la salut i desenvolupament personal amb la intenció de reduir el risc en conductes addictives. Intervé en els tres estaments que componen la comunitat educativa: alumnat, professorat i famílies.

Objectius

- Generar, gestionar i promocionar programes de prevenció escolar eficaços, basats en l'evidència científica.
- Assegurar que els centres educatius del municipi coneguen les ferramentes adequades per a previndre addiccions amb substància i comportamentals.
- Obtindre estadístiques sobre el consum de drogues i l'ús inadequat de les TIC en l'àmbit escolar, amb la intenció de desenvolupar programes focalitzats i eficaços dirigits a este efecte.

S'enumeren a continuació els diferents programes i actuacions en este àmbit.

5.2.1. Formació per a l'alumnat.

El sistema educatiu resulta una peça fonamental a l'hora d'actuar en prevenció d'addiccions, perquè és on l'alumnat passa una important part del seu temps i on, a més de rebre educació formal, socialitzen amb el seu entorn. És per això que els programes de prevenció escolar han demostrat ser eficaços, ja que responen a la necessitat d'acudir al seu àmbit més pròxim mitjançant actuacions promotores de la salut i el desenvolupament personal, posant l'accent principalment en els factors de protecció davant les addiccions.

En l'actualitat es duen a terme estos programes de manera presencial, tot i que també n'hi ha alguns disponibles en la versió en línia a través de la nostra aula virtual.

5.2.1.1. Construïx el teu món

“Construïx el teu món” és un programa de prevenció universal desenvolupat en col·laboració amb la Fad Juventud compost per un conjunt d'actuacions dirigides a sistematitzar la prevenció dels problemes vinculats al consum de drogues en l'àmbit escolar. Es recolza en una metodologia innovadora denominada IVAC (investigació, visió, acció i canvi) que trenca amb els esquemes tradicionals de transmissió de coneixement en basar-se en un procés d'aprenentatge actiu.

Consta de quatre fases amb les quals es persegueix que l'alumnat participe activament en temes de salut i prevenció de conductes de risc.

Objectius:

- Reduir el consum d'alcohol, tabac i drogues il·legals.
- Retardar l'edat d'inici de consum de tabac, alcohol i drogues il·legals.

Població destinatària:

- Alumnat d'Infantil, Primària i ESO.

Materials

- Guia didàctica.
- Fitxes d'activitats.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

L'avaluació del programa es duu a terme en relació als indicadors següents:

- Nombre de centres participants.
- Nombre de docents.
- Nombre de participants.
- Nombre de materials distribuïts.

5.2.1.2. Toca Cine

“Toca Cine” és un programa de prevenció basat en el treball en habilitats per a la vida a partir del visionat d'una pel·lícula. El cinema es considera una ferramenta preventiva eficaç davant de les addiccions, ja que mitjançant el visionat i posterior anàlisi d'una pel·lícula, l'alumnat pot desenvolupar habilitats socials i pensament crític.

El programa consisteix en l'elaboració anual de guies “Toca Cine”, en les quals es proposen activitats didàctiques prèvies i posteriors al visionat d'una pel·lícula, oferint-li al personal docent ferramentes per a ajudar l'alumnat en l'anàlisi del contingut.

Objectius

- Potenciar les capacitats de les persones com a factor de protecció enfront de les addiccions.
- Treballar habilitats per a la vida, a nivell cognitiu, emocional i social.
- Fomentar el gust pel cinema com a forma d'oci.
- Ensenyar a veure cinema, a extraure conclusions i elaborar crítiques constructives sobre el que s'acaba de veure.

Població destinatària

- Alumnat de Primària, ESO, Batxillerat i Cicles Formatius, amb material adaptat a l'edat.

Materials

- Guia d'activitats per al personal docent i mediador.
- DVD de la pel·lícula, que el Servei d'Addiccions proporciona en préstec.

Temporalització

- Es pot dur a terme en qualsevol moment del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de guies didàctiques descarregades i altres dades.

5.2.1.3. Passa la vida

“Passa la vida” és un programa de prevenció selectiva del consum de cànnabis desenvolupat en col·laboració amb la Fad Juventud que consisteix en un document audiovisual amb el qual es pretén fomentar la reflexió i el debat entorn d'imatges, seqüències i diàlegs que reflecteixen la percepció que els joves i les joves tenen del consum de drogues en general i dels suposats efectes positius d'eixe consum en particular.

Objectius

- Analitzar i mostrar les diferències i discrepàncies entre les expectatives positives que genera el consum de drogues, això és, els “beneficis” del consum i el seu resultat real.

Població destinatària

- Alumnat 3r i 4t ESO, Batxillerat i Cicles formatius.

Materials

- Guia didàctica i material audiovisual, en format USB.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants
- Nombre de participants.
- Qüestionaris pre i post programa

5.2.1.4. Concurs “*K me cuentas*”

El concurs “*K me cuentas*” és una iniciativa que combina la creativitat de l'alumnat i la prevenció d'addiccions amb la qual es pretén que siguin els mateixos xiquets, xiquetes i adolescents els qui s'involucren de manera directa en esta temàtica. Consistix que l'alumnat presente projectes originals, tant en format paper com digital, per a després ser avaluats per un jurat compost per components del Servei d'Addiccions en funció de la qualitat, la creativitat, el grau d'elaboració, la utilitat preventiva, la innovació i l'originalitat, així com la contribució a la sensibilització de la joventut. Els projectes que obtenen el major nombre de punts seran premiats.

En 2024 este concurs va celebrar la seua XII Edició amb les modalitats següents:

- Categoria A, de 10 a 14 anys. Modalitat Cartell i modalitat multifomat.
- Categoria B, de 15 a 18 anys. Modalitat Cartell i modalitat multifomat.

La temàtica dels treballs ha d'estar relacionada amb:

- Ús responsable de les tecnologies.
- Prevenció de l'ús de drogues.
- Prevenció del joc d'atzar en línia i les apostes esportives.

Objectius

- Fomentar la participació de la joventut en la prevenció de les addiccions.

Població destinatària

- Alumnat de 10 a 18 anys, edats distingides entre les dos categories esmentades.

Materials

- Cartell divulgatiu del concurs.
- Premis als treballs guanyadors.
- Panells d'exposició dels projectes en l'edifici municipal de la Tabacalera.

Temporalització

- Al llarg del segon trimestre escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants.
- Nombre de projectes presentats.

5.2.1.5. Astrolabi

“Astrolabi” és una activitat formativa i interactiva orientada a la prevenció del consum de drogues. Pretén facilitar informació a l'alumnat de manera objectiva, veraç i fiable sobre les substàncies addictives i els seus efectes, tant psíquics com físics, per a evitar-ne el consum o reduir els riscos quan estos es produïsquen.

El programa consistix en la realització de tallers per part de monitores i monitors especialistes en addiccions amb substància en els centres escolars que els sol·liciten. Tot allò es realitza mitjançant el conveni de col·laboració entre la Universitat de València i el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València.

“Astrolabi” consta de dos sessions. En la primera es pretén que l'alumnat participant prenga consciència de l'eventual gravetat dels riscos que assumixen en consumir substàncies addictives, mitjançant la reflexió sobre estos temes:

- Com afecta el consum: anàlisi emocional.
- Raons de consum/no consum.
- Conseqüències individuals, socials i psicològiques del consum.
- Pautes d'actuació davant un consum abusiu.

En la segona sessió es facilitarà informació sobre diferents drogues: tabac, alcohol, cànnabis, etc., i es reflexiona sobre allò que afavorix el consum: la funció de les drogues en l'oci recreatiu, influències i pressions externes. Els temes que es treballaran seran:

- Desmuntant mites i creences.
- Les dos cares de les drogues.
- El procés de l'addicció.
- Habilitats socials. Fomentar el pensament crític, l'assertivitat i la presa de decisions com a factors de protecció.

Objectius

- Proporcionar informació bàsica sobre les diferents drogues.
- Facilitar instruments de reflexió sobre el consum de drogues.
- Fomentar el pensament crític.

Població destinatària

- Alumnat de 2n, 3r i 4t d'ESO i FP Bàsica.

Materials

- Guia didàctica.
- Qüestionari previ sobre el consum de substàncies addictives.
- Material audiovisual.
- Qüestionari post en finalitzar el taller.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants.
- Nombre de participants.
- Nombre de tallers impartits.
- Anàlisi de l'impacte del taller en l'alumnat.

5.2.1.6. Clickeando

“Clickeando” és una activitat informativa que pretén aprofundir en l'ús que actualment fan les xiquetes, xiquets i joves de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC), i en els possibles problemes derivats de la mala utilització d'estes.

El programa consistix en la realització de tallers per part de monitores i monitors especialistes en addiccions comportamentals als centres escolars que els sol·liciten. Tot això es realitza mitjançant el conveni de col·laboració entre la Universitat de València i el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València. Consta de dos sessions en les quals es treballen les temàtiques següents:

- a. Què són les TIC?
- b. Avantatges de les TIC.
- c. Inconvenients físics (posturals, falta de son), relacionals, tecnològics.
- d. De l'ús a l'abús, “enganxada”.
- e. Habilitats personals per a no arribar a l'addicció.
- f. Riscos associats (assetjament, falta de privacitat, utilització inadequada de la imatge, sèxting, ciberassetjament...)
- g. Aclariment dels dubtes que planteja l'alumnat.

Objectius

- Proporcionar informació bàsica sobre l'adequada utilització de les TIC.
- Desemascarar els riscos més comuns de l'ús inadequat de les TIC.
- Facilitar estratègies que ajuden en la presa de decisions respecte a l'ús de les TIC.

Població destinatària

- Alumnat de 5é i 6é de primària, així com 1r i 2n d'ESO.

Materials

- Guia didàctica.
- Qüestionari previ sobre l'ús de les TIC.
- Material audiovisual.
- Qüestionari post taller sobre l'ús de les TIC.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants.
- Nombre de tallers impartits.
- Nombre de participants.
- Anàlisi de l'impacte del taller en l'alumnat.

5.2.1.7. Ludens

El taller “Ludens” és una activitat informativa que pretén aprofundir en l'ús que actualment fa la joventut dels jocs d'atzar en línia i en els possibles problemes derivats de la seua utilització.

El programa consistix en la realització de tallers per part de monitores i monitors especialistes en addiccions comportamentals als centres escolars que els sol·liciten. Tot això es realitza mitjançant el conveni de col·laboració entre la Universitat de València i el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València. Consta de dos sessions en les quals es treballen les temàtiques següents:

- a. Característiques del joc d'atzar.
- b. Jocs legals d'atzar.
- c. Joc en línia a Espanya.
- d. Testimoniatsges de ludopatia.
- e. Què és l'addicció al joc?
- f. Tecnologies i joc d'atzar: una mescla addictiva.
- g. Apostes / pòquer en línia / apostes esportives
- h. Anàlisi de publicitat del joc
- i. Consells
- j. Aclariment dels dubtes que plantege l'alumnat.

Tot este programa es duu a terme d'acord amb l'Estratègia Valenciana Integral de Prevenció i Tractament del Joc Patològic 2023-2027, aprovada pel Consell de la Generalitat Valenciana al gener de 2024 i que té com a objectiu la prevenció i el tractament del trastorn del joc, amb la finalitat de protegir principalment xiquets, xiquetes, adolescents, joves i aquelles persones que el necessiten per motius de salut, i la ciutadania en general.

Objectius

- Proporcionar a la joventut informació bàsica sobre els jocs d'atzar.
- Desemmascarar els riscos més comuns d'este tipus de jocs.
- Facilitar estratègies per a la reflexió que ajuden en la presa de decisions personals sobre este tema.

Població destinatària

- Alumnat de 3r i 4t d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius.

Materials

- Guia didàctica
- Qüestionari previ.
- Material audiovisual.
- Qüestionari post taller.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants.
- Nombre de tallers impartits.
- Nombre de participants.
- Anàlisi de l'impacte del taller en l'alumnat.

5.2.1.8. Gamer

El taller “Gamer” és una activitat formativa i informativa sobre els efectes dels videojocs per a la salut. Pretén sensibilitzar i entrenar la població juvenil en un ús adequat d'estos.

Este taller incorpora un nou enfocament psicològic basat en la motivació personal que busca que cada jove participant jugue de manera controlada i beneficiosa per a la seua salut psicològica mentre continua gaudint d'este oci virtual.

El programa consistix en la realització de tallers per part de monitores i monitors especialistes en addiccions comportamentals en els centres escolars que els sol·liciten. Tot això es realitza mitjançant el conveni de col·laboració entre la Universitat de València i el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València. Consta de tres sessions, dutes a terme en tres setmanes consecutives.

Objectius

- Informar dels riscos i factors de prevenció de l'addicció als videojocs.
- Sensibilitzar sobre els perills de l'abús i les seues conseqüències negatives, i la importància del control i el domini dels videojocs.
- Generar actituds positives cap a les pautes de conducta apropiades i reduir-ne les perjudicials.
- Fomentar les conductes saludables que prevenen l'aparició del problema: què fer, com i quan.
- Oferir estratègies i habilitats de comunicació i gestió emocional.

Població destinatària

- Alumnat de 5é i 6é de primària, així com de 1r i 2n d'ESO.

Materials

- Guia didàctica
- Qüestionari previ.
- Material audiovisual.
- Qüestionari post taller.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants.
- Nombre de tallers impartits.
- Nombre d'alumnes participants.
- Anàlisi de l'impacte del taller en l'alumnat.

5.2.1.9. Dissenya la teua vida

“Dissenya la teua vida” és un taller que té com a objectiu general la prevenció de les addiccions a través del desenvolupament integral de l'alumnat en l'àmbit afectiu, intel·lectual i social. El taller consisteix en quatre sessions d'una hora en les quals estan presents les competències bàsiques per a secundària següents: digital, lingüística, aprendre a aprendre, sentit de la iniciativa i esperit emprenedor, i consciència i expressions culturals.

Objectius

- Fomentar l'autoconeixement, l'empatia, la creativitat, donar valor a les idees
- Millorar l'autoestima i enfortir la resiliència
- Millorar la comunicació en el grup, afavorir l'escolta activa
- Treballar de manera col·laborativa
- Promoure el pensament crític i la reflexió
- Prendre decisions i resoldre conflictes amb diverses tècniques innovadores
- Aprendre a parlar en públic

Població destinatària

- Alumnat de 4t de l'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius.

Materials

- Guia didàctica.
- Material divulgatiu del programa.
- Material necessari per al desenvolupament del taller.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants
- Nombre de tallers realitzats
- Nombre de participants

5.2.1.10. Desactiva els teus prejuís

“Desactiva els teus prejuís”, de Facebook i Fad Juventud, per a previndre i anticipar estereotips negatius en l'adolescència.

Es tracta d'un taller de prevenció que pretén fomentar en la joventut la reflexió crítica i les actituds contràries a l'odi i la intolerància, així com la seua capacitat per a ser agents actius en la lluita contra els prejuís i els estereotips nocius. Este projecte es desenvolupa a les aules, posant a la disposició del personal docent materials didàctics pràctics i funcionals amb els quals podran treballar estos continguts.

Objectius

- Promoure actituds contràries a l'odi i la intolerància.
- Fomentar la seua capacitat per a ser agents actius en la promoció d'eixes actituds entre els seus iguals i en la societat.
- Conscienciar l'alumnat sobre les conseqüències que tenen els prejuís i els estereotips.
- Reduir l'emissió de prejuís negatius entre els i les adolescents.

Població destinatària

- Alumnat de 3r i 4t d'ESO, Batxillerat i Cicles formatius.

Materials

- Guia didàctica.
- Material de difusió
- Material necessari per a dur a terme les sessions.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants
- Nombre de tallers impartits
- Nombre de participants

5.2.1.11. Avatars de ser adolescent hui

El programa “Avatars de ser adolescent hui” consisteix en un cicle de tallers participatius amb grups escolars per a reflexionar sobre els diversos aspectes que comporta ser adolescent hui i facilitar la resolució de situacions que generen conflicte individual, familiar i social, amb l'objectiu de promoure un creixement personal saludable.

Cada taller consta de dos sessions d'una hora i mitja de duració amb els continguts següents:

- Ser adolescent hui: aspectes físics, socioculturals i psicològics.
- Construint la personalitat. Estereotips: “normal”, ser “home”, ser “dona” i ser persona.
- Dins: avatars d'una nova relació amb el pare i la mare.
- Fora: diversió, amics i amigues, estudi, consumisme (drogues, etc.) i altres avatars.
- Cap a la busca d'altres alternatives de diversió sanes i sense drogues.
- Cap a la construcció del projecte de ser persona adulta.

Objectius

- Contribuir a la conscienciació i reflexió sobre els diversos aspectes que implica ser adolescent hui i facilitar, així, la resolució de situacions que generen conflicte i malestar en els àmbits del desenvolupament (individual, familiar, grupal, escolar i social) per a promoure un creixement personal més saludable, tant físic com psicològic.
- Assolir un major creixement personal en la població adolescent que els ajude en la construcció del projecte de ser persones adultes.
- Assolir un major acostament als seus pares i mares per a millorar les relacions familiars.
- Aconseguir un major compromís en les seues activitats escolars.
- Facilitar la resolució de situacions que generen conflicte i malestar en els àmbits de desenvolupament (individual, familiar, grupal, escolar i social).
- Afavorir una busca d'alternatives més saludables en el seu àmbit social preventives del consum de drogues i de l'ús inadequat o problemàtic de les TIC.

Població destinatària

- Alumnat d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius.

Materials

- Fullets informatius, guia didàctica i material audiovisual per a les sessions.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de centres participants.
- Nombre de tallers impartits.
- Nombre total d'estudiants participants.
- Nombre total d'estudiants participants segons el sexe.
- Nombre total d'estudiants participants segons el curs al qual assistixen.
- Qüestionaris d'avaluació del Programa i dels docents i les docents que l'implementen.

5.2.2. Formació per a professionals

A més dels tallers i els programes enfocats directament a l'alumnat, el Servei d'Addiccions de València organitza cursos de formació al professorat i altres professionals del món de l'educació formal i no formal, que resulten essencials perquè la tasca preventiva d'estos col·lectius siga eficaç. Estes formacions adopten diferents formes segons les necessitats del moment (tallers i sessions presencials, cursos en línia, jornades...) i contribueixen, així, a l'actualització constant de coneixements de les persones que tenen un paper referent per a la infància i l'adolescència.

Malgrat el dinamisme d'este tipus de formació, hi ha alguns temes que es tracten de manera constant, per exemple, el consum de substàncies amb cursos com “Alcohol i menors, fem alguna cosa?” i el curs en línia «Passa la vida. La prevenció selectiva dels consums de cànnabis», l'ús inadequat de les TIC (actualment present en els cursos “Quan jugar és un problema” i “Joves gamers”) o la perspectiva de gènere en els programes de prevenció d'addiccions (amb el curs en línia “Ulleres violeta”).

5.3. Impulsar programes de formació i intervenció preventiva en l'àmbit familiar.

La família constituïx l'espai primari de socialització de les persones, i per això juga un paper fonamental en l'educació i la formació dels i les menors. Amb això, la prevenció en l'àmbit familiar està dirigida a informar, sensibilitzar i formar a la família sobre el paper que exercix en la formació d'hàbits saludables dels seus fills i filles, no sols per a servir-los de referent, sinó perquè tinguen la preparació suficient en cas que inicien un consum de substàncies o un ús inadequat o problemàtic de les TIC.

Objectius

- Generar, gestionar i promocionar programes de prevenció familiar eficaços, basats en l'evidència científica.
- Intervindre de manera preventiva en menors que s'hagen iniciat en el consum de substàncies o ús inadequat o problemàtic de les TIC, o bé estiguen en situació de risc, per a evitar que es desenvolupe una addicció.
- Facilitar informació, assessorament i assistència a les famílies de les persones amb addiccions.
- Facilitar informació i assessorament sobre la prevenció de les addiccions amb substància o comportamentals a les famílies interessades.

5.3.1. Programa d'atenció preventiva a persones menors d'edat i joves amb primers consums o inici de trastorns addictius

Este programa va dirigit a les persones menors d'edat i joves que ja han començat a consumir substàncies o bé fan un ús problemàtic de les TIC. Des del Servei d'Addiccions es duen a terme sessions individuals d'atenció preventiva amb l'objectiu d'informar i assessorar les persones menors d'edat i joves perquè prenguen consciència dels riscos i abandonen el consum. Per a assolir este

objectiu es duen a terme el nombre de sessions que es consideren necessàries. Si es detecta que s'ha de rebre tractament i cal una intervenció clínica, la persona és derivada a la UCA o al recurs corresponent.

Objectius

- Aportar informació, assessorament i suport per a aconseguir que les persones menors d'edat i joves que estan en fase d'inici o primers consums siguin conscients del risc que comporten les drogues, amb l'objectiu d'abandonar-ne el consum.
- Ensenyar habilitats d'autodesenvolupament a estes persones menors d'edat i joves per a facilitar la relació amb el seu entorn, aprendre a gestionar els seus sentiments i tindre les ferramentes per a rebutjar la pressió de grup entorn del consum de drogues.

Població destinatària

- Persones menors d'edat i joves que s'han iniciat en el consum de substàncies, estan en situació de risc o mostren un ús inadequat o problemàtic de les TIC.

Materials

- Distribució de materials de reforç relatius a la problemàtica per la qual acudixen a les sessions.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Nombre de persones ateses.
- Característiques de les persones ateses: gènere, edat i causes d'inici de la conducta problemàtica.
- Nombre total de sessions realitzades.
- Nombre de sessions segons el motiu de consulta.
- Nombre de sessions segons la substància o conducta problemàtica.
- Nombre de derivacions.
- Nombre de persones que abandonen l'addicció o conducta problemàtica.

5.3.2. Programa d'atenció preventiva a familiars de persones menors d'edat i joves amb primers consums o inici de trastorns addictius.

Este programa consistix a oferir un servici d'informació, assessorament i orientació a familiars de persones menors d'edat i joves que han iniciat el consum de substàncies o un ús problemàtic de les TIC. L'objectiu és donar a estes famílies les ferramentes necessàries perquè puguin detectar el problema, així com tindre els recursos necessaris per a abordar la situació.

Això es materialitza en entrevistes i atenció personalitzada amb les famílies.

Objectius

- Facilitar un adequat enfocament del consum i abús de les drogues i les seues conseqüències, i ajudar, així, a la seua comprensió.
- Facilitar un adequat enfocament de l'ús de les TIC, de l'abús i les seues conseqüències, i d'esta manera, ajudar a la seua comprensió.
- Dotar les famílies d'estratègies d'intervenció que els permeten actuar com a agents preventius.
- Afavorir el desenvolupament d'estratègies de comunicació.

Població destinatària

- Familiars de persones menors i joves que s'han iniciat en el consum de substàncies o l'ús inadequat o problemàtic de les TIC.

Materials

- Distribució de materials de reforç relatius a la problemàtica per la qual acudixen a les sessions.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Nombre total de famílies ateses.
- Nombre de sessions realitzades.
- Nombre de famílies ateses segons la conducta objecte de la demanda.
- Nombre de derivacions a altres servicis/entitats.

5.3.3. Curs d'informació sobre drogues per a menors amb infraccions per tinença i consum de drogues a la via pública.

En la societat actual l'oci i el temps lliure s'acompanyen a vegades del consum de diferents substàncies a la via pública, la qual cosa obliga a realitzar actuacions administratives en compliment de la legislació vigent, amb la inevitable obertura i notificació de l'expedient sancionador corresponent.

Per a evitar la recurrència d'este tipus d'actuacions, la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana, acorda informar, educar per a la salut, modificar comportaments de la població en general, així com especialment l'orientació i el suport a menors que consumixen. L'Ajuntament de València complix este paper mitjançant este programa, en el qual s'impartix a les persones menors amb infraccions per tinença i consum de drogues a la via pública un curs de conscienciació sobre el risc de consumir drogues i se'ls proporciona informació suficient i adequada per a fer-los veure els problemes associats i guiar-los cap a l'abandó del consum.

Objectius

- Propiciar un canvi d'actitud en la persona menor d'edat sobre les conductes de risc davant de les drogues perquè pugui desenvolupar un canvi positiu en la seua conducta cap a elles:
 - Desmitificar errors.
 - Fomentar actituds sanes.
 - Facilitar una comprensió més àmplia d'este complex problema individual, familiar i social.
 - Impulsar les persones menors a buscar altres alternatives més sanes de relació i diversió.
- Informar el pare i la mare, o responsables de la persona menor d'edat, que està desenvolupant conductes de risc respecte a les drogues i facilitar-los suport tècnic a través del programa.

Població destinatària

- Persones menors d'edat amb conductes de risc davant de les drogues denunciades per la Policia Local de València (PLV).

Materials

- Distribució de materials de reforç relatius a la problemàtica per la qual acudixen a les sessions.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Nombre de persones informades sobre la possibilitat de fer el curs, derivades d'accions administratives.
- Nombre de persones assistents al curs.
- Relació entre estes dos variables.
- Nombre de persones ateses segons substància.
- Nombre de sessions segons la substància.

5.3.4. Programa “Escola de mares i pares”

Este programa sorgeix de comprendre el paper que tenen les famílies com a principal agent socialitzador dels seus fills i filles, ja que influïxen directament en el desenvolupament de la seua personalitat i de qui arribaran a ser en un futur. Esta responsabilitat pot esdevindre un gran pes per a pares i mares, que poden arribar a trobar-se en situacions en les quals no tinguen les ferramentes adequades per a fer el millor per als seus fills i filles, fins i tot si les seues intencions són les millors. D'ací naix este programa de formació per a famílies, que busca oferir recursos i formació perquè els pares i mares se senten amb més preparació per a afrontar qualsevol situació que es pugui donar en una societat que està en permanent transformació.

L'“Escola de mares i pares” es duu a terme als col·legis que ho sol·liciten. Hi ha un nombre limitat de places, per la qual cosa s'establixen els criteris de selecció següents: primer, l'orde de recepció de sol·licituds, i segon, el major nombre de mares i/o pares compromesos a assistir al curs.

Consistix en un conjunt de cinc a huit sessions teoricopràctiques d'una hora i mitja de duració on s'aborden diferents temàtiques depenent del nivell.

Esta formació es realitza en tres nivells:

a) Escola infantil: Programa dirigit a mares i pares amb filles i fills en edats de 0 a 6 anys, i que aborda els temes següents:

- La família com a primer agent socialitzador.
- La relació família-escola.
- La gestió de les emocions.
- La iniciació de l'autoestima.
- Normes i límits.
- Utilització dels jocs de manera educativa per a fomentar llaços familiars.
- La prevenció de les addiccions de les tecnologies a través de la família.

b) Primer Nivell: Dirigit a tots aquells pares i mares amb fills i filles d'edats compreses entre els 6 i 18 anys, que participen per primera vegada en el programa. Es treballen les temàtiques següents:

- La paternitat i maternitat responsables.
- Mares i pares preparades i preparats: pautes i estils educatius.
- Tècniques de comunicació: l'escolta activa.
- El desenvolupament evolutiu i psicològic de l'ésser humà.
- Les relacions familiars.
- El rol de mares i pares en la família.
- La coordinació entre el pare i la mare en la resolució de conflictes.
- La prevenció a través de la família.

c) Segon nivell: Dirigit a pares i mares amb fills i filles d'edats compreses entre els 6 i 18 anys que ja han superat el primer nivell. Es treballen les temàtiques següents:

- Repàs de conceptes relatius al primer nivell.
- Les relacions de parella.
- El rol del pare i la mare en la família.
- Les relacions familiars.
- Coordinació entre el pare i la mare en la resolució de conflictes.
- La comunicació amb adolescents.
- L'assertivitat en xics i xiques adolescents.
- L'autoestima.
- Prevenció i gestió de les addiccions en adolescents.
- Autoavaluació de pares i mares.

Al final del programa es lliura un diploma a les mares i pares que hagen assistit regularment a les sessions en un acte celebrat en les instal·lacions de l'Ajuntament de València.

Objectius

- Oferir informació, assessorament i coneixements bàsics sobre temes relacionats amb l'educació i la formació de fills i filles.
- Facilitar més recursos educatius per al desenvolupament de la personalitat de fills i filles, així com per a l'assoliment d'actituds, valors, habilitats personals i socials sanes, que els permeten afrontar de manera responsable la realitat de la seua vida.
- Promoure l'intercanvi enriquidor d'experiències entre els pares i les mares assistents.
- Facilitar informació sobre les drogues i altres trastorns addictius per a ajudar als pares i mares en la seua funció d'agents preventius en els seus fills i filles.

Població destinatària

- Pares i mares amb filles o fills de 0 a 18 anys, o qui contemple la possibilitat de tindre'n.

Materials

- Material per al desenvolupament de les sessions.
- Material de difusió i promoció del programa.
- Diplomes per a les persones assistents.

Temporalització

- Al llarg del curs escolar.

Avaluació

- Qüestionari previ.
- Característiques de les persones participants.
- Indicadors quantitatius relacionats amb el nombre de participants.
- Nombre total de persones inscrites.
- Nombre de persones assistents a les sessions.
- Control de l'assistència i permanència en les sessions.
- Nombre de diplomes entregats.
- Qüestionaris d'avaluació del programa i dels i les docents.

5.3.5. L'arena llegendària

“L'arena llegendària” és una ferramenta de reforç positiu basada en elements de joc que utilitza la ludificació per a generar hàbits positius, saludables i preventius de les addiccions entre joves.

La plataforma ofereix tres tipus d'aventures amb 10 nivells d'aprenentatge:

- Cànnabis
- Alcohol
- Tecnologies

Cada missió dins de la plataforma té un propòsit:

- Entrar diàriament a la plataforma i llegir “el consell del dia”, o veure un vídeo que busca generar hàbits positius.
- Completar les aventures i desafiar altres persones per a reforçar el coneixement adquirit mitjançant els jocs.
- Aconseguir monedes amb què completar les diferents col·leccions a través de les quals podran expressar la seua personalitat dins de la plataforma.

Per a això han de respondre correctament les preguntes que llança la màquina abans que s'acabe el temps, a través de l'elecció de les alternatives que van sorgint. Depenent del nombre d'encerts podran superar el nivell amb 1, 2 o 3 estrelles. Per a no abusar del joc, només es podrà completar un nivell amb tres estrelles al dia, i se li aconsella que així puga dedicar la resta del dia a altres activitats productives.

La plataforma “L'arena llegendària” s'oferix principalment a persones joves que acudixen a les sessions d'atenció preventiva organitzades per Prevenció Familiar, encara que ho pot sol·licitar qualsevol persona amb algun o alguna menor al seu càrrec que considere necessària una ferramenta de prevenció d'addiccions.

Objectius

- Establir un canal de contacte amb la població adolescent paral·lel a les sessions realitzades pel Servei d'Addiccions, on repassen conceptes clau que els ajuden a previndre conductes addictives.
- Oferir una forma de prevenció basada en la ludificació, de forma que resulte més cridanera i pròxima per als i les joves.

Població destinatària

- Persones joves derivades de les sessions d'Atenció Preventiva de la UPPCA València, així com persones que tinguen menors al seu càrrec que la pugen considerar adequada.

Materials

- Plataforma en línia, disponible en ordinadors, tauletes i telèfons intel·ligents.
- Material de difusió i promoció del programa.

Temporalització

- Fins a completar les missions.

Avaluació

- Nombre total d'usuaris/usuàries en la plataforma, amb desglossament per sexe i edat.
- Nombre d'usuaris/usuàries segons tipus d'aventura assignat.
- Enquesta d'avaluació de la satisfacció amb el programa.

5.4. Emprendre actuacions dirigides a la prevenció en l'àmbit laboral.

L'àmbit laboral suposa una àrea clau en la qual desenvolupar programes de prevenció, ja que el consum de drogues i el mal ús de les tecnologies de la informació i de la comunicació afecten directament la salut i la integritat de les persones treballadores. És especialment interessant per a les empreses actuar en l'àmbit de la promoció de la salut i de la prevenció de les malalties, perquè a més assegura una estructura organitzativa a partir de la qual intervindre a llarg termini, com un espai d'aprenentatge en valors, hàbits, estils de vida i comportaments d'educació per a la salut, en l'àmbit del desenvolupament d'empreses saludables i sostenibles en la promoció de la salut en el treball.

Objectius

- Facilitar el desenvolupament d'actuacions en l'àmbit laboral encaminades a millorar la salut mitjançant la prevenció d'addiccions amb substància i comportamentals.

Activitats

- Sessions informatives
- Cursos de formació
- Fullets divulgatius
- Realització de jornades amb empreses, treballadors/ores, mútues, institucions públiques i associacions ciutadanes.

5.5. Establir i consolidar línies de coordinació institucional i participació social.

La col·laboració amb institucions municipals i altres actors rellevants resulta imprescindible per a dur a terme programes de prevenció efectius. És per això que esta línia estratègica està destinada a estimular i millorar la col·laboració i coordinació entre tots aquells actors municipals que actuen en l'àmbit de les addiccions, afavorint la participació ciutadana.

Objectius

- Garantir una coordinació i col·laboració intersectorial eficaces entre els diferents nivells de les administracions, les entitats, la societat civil i la ciutadania general.

5.5.1. Programa “Acció participativa”

La forma òptima d'actuar en prevenció d'addiccions és mitjançant una resposta plural i integral, que tan sols és possible mitjançant la participació activa dels actors clau de l'ecosistema de les addiccions. Esta coordinació, que es plasma en la creació i posada en marxa de tot este pla, ha de concretar-se a més en accions determinades que es duguen a terme de manera periòdica, amb la finalitat d'analitzar tant l'efectivitat dels programes que realitzen a cada moment com les noves tendències i temàtiques que requereixen ser abordades.

Amb això, per a dur a terme el programa el Servei d'Addiccions planteja les activitats següents:

- Reunió anual amb representants de les associacions i ONG rellevants de la ciutat: aquelles que treballen temes d'addiccions, joventut, institucions d'educació no formal, etc., en la qual s'exposen les accions que duu a terme el Servei d'Addiccions i s'obliga una ronda per al diàleg, intercanvi d'idees i propostes de projectes col·laboratius.
- Sobre la base d'estes reunions, o d'altres de caràcter puntual, desenvolupar línies d'actuació col·laborativa en matèria de prevenció d'addiccions, atenent les necessitats tant de la societat com de les associacions mateixes i altres entitats participants.

Objectius

- Fomentar la relació entre les entitats del tercer sector i el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València.

Població destinatària

- Associacions i organitzacions no governamentals de la ciutat de València.

Temporalització

- Anual.

Avaluació

- Nombre de reunions dutes a terme.
- Nombre d'assistents.
- Nombre de propostes d'acció derivades d'estes preses de contacte.

5.5.2. Convenis de col·laboració.

Responent a l'objectiu de garantir una col·laboració entre sectors i actors rellevants, el Servei d'Addiccions duu a terme convenis de col·laboració amb altres entitats com són:

5.5.2.1. Conveni amb FAD Juventud.

Té com a objecte servir de marc regulador per a la gestió d'activitats que de mutu acord duguen a terme en el camp de les addiccions l'Ajuntament, a través del Servei d'Addiccions i FAD Juventud de conformitat amb els fins establits en els seus estatuts. Estes activitats seran finançades per l'Ajuntament a través de la concessió d'una subvenció a FAD Juventud i es planificaran anualment. Les de l'any 2024 són les següents:

- a) Programa prevenció escolar “Construïx el teu món”.
- b) Programa prevenció escolar “Passa la vida”.
- c) Taller prevenció escolar “Desactiva els teus prejuïs”.
- d) Taller prevenció escolar “Dissenya la teua vida”.
- e) Curs formació en línia “Noves maneres de fumar: pipes, cigarrets electrònics i altres dispositius”.
- f) Curs formació en línia “Joves gamers”.
- g) Curs formació en línia “Passa la vida. La prevenció selectiva dels consums de cànnabis”.
- h) Curs formació en línia “Ulleres violeta. La perspectiva de gènere en els programes de prevenció dels problemes de drogues”.
- i) Material “Descobrint els nostres fills i filles” i “Què els dic?”.
- j) “XXXIII Jornada sobre addiccions”.
- k) Pàgina web “*Tutorías en red*”.
- l) Col·laboració en la formació continuada de professionals.
- m) Col·laboració amb l'Escola de Mares i Pares: col·laboració en el finançament de professionals que participen com a docents en les classes.
- n) Suport a la gestió.

5.5.2.2. Conveni amb la Universitat de València per al Centre Cendoc-Bogani.

Conveni de col·laboració per a la difusió de la informació i dels coneixements i col·laboració mútua en l'elaboració d'estudis i projectes d'investigació sobre drogodependències i altres trastorns addictius subscrit entre la Universitat de València i l'Ajuntament de València. Les activitats es planificaran anualment. Les de l'any 2024 són les següents:

- a) Fer constar la presència de l'Ajuntament de València, de la Regidoria de Servicis Socials i del Servei d'Addiccions (PMD/UPCCA-València), en qualsevol material de difusió, publicació o estudi, pàgina web o qualsevol altre suport que realitze la UV o el Cendoc-Bogani.
- b) Elaboració científica dels continguts relatius al Conveni, difusió d'estos així com de totes les activitats que es realitzen en el Cendoc-Bogani i en el Servei d'Addiccions (PMD/UPCCA-València), mitjançant el manteniment i l'actualització de la pàgina web, posicionament SEU, mitjans gràfics, correu ordinari, correus electrònics, xarxes socials i allotjament d'espais web:

www.cendocbogani.org;

www.uv.es/investigacion-social-sanitaria-uisys/es/unidad-informacion-investigacion-social-sanitaria-uisys.html.

- c) Aportació de materials bibliogràfics especialitzats com a revistes, llibres, monografies, CD, DVD i altres materials didàctics per al Cendoc-Bogani.
- d) Realització d'estudis.
- e) Presentació de comunicacions tècniques i participació en congressos, jornades, seminaris, cursos, etc., tant nacionals com internacionals.
- f) Difusió escrita de les diverses activitats del Servei d'Addiccions (PMD/UPCCA-València), per mitjà de la publicació d'articles científics en revistes nacionals i internacionals.
- g) Formació Acadèmica. Tutorització d'alumnes dels graus d'Informació i Documentació, Psicologia, Ciències de l'Educació, Ciències de la Salut i Ciències de Dades. Tutorització d'alumnes del Màster Universitari en Investigació, Tractament i Patologies Associades en Drogodependències, altres màsters d'addiccions o d'àrees afins.
- h) Col·laboració Internacional. Continuar amb les activitats acordades en els convenis firmats entre la Universitat de València (Estudi General) i universitats d'altres països d'Iberoamèrica. Col·laboració amb la Comissió Interamericana per al Control de l'Abús de Drogues (CICAD) de l'Organització d'Estats Americans (OEA), per a intercanvis de formació i desenvolupament de programes i projectes conjunts. Tutorització de les estades de professionals estrangers de Ciències de l'Educació, Psicologia i de Ciències de la Salut, o d'entitats internacionals relacionades amb les addiccions.
- i) Desenvolupament de l'observatori de tendències en el professorat i en les mares i pares d'alumnes, respecte a les addiccions amb substància i a les addiccions sense substància.
- j) Realització de debats i seminaris sobre addiccions.
- k) Participació en la preparació de projectes europeus que tinguen com a objectiu la prevenció dels trastorns addictius.

- l) Altres activitats. Tasques de difusió, investigació, desenvolupament de bases de dades, estudis bibliomètrics o d'avaluació científica, publicacions, etc. que acorde la Comissió Mixta de Seguiment del conveni, d'acord amb la Regidoria de Servicis Socials de l'Ajuntament de València i sempre en relació amb les matèries pròpies d'este conveni. Les tasques que encarregue la Regidoria de Servicis Socials de l'Ajuntament de València i sempre en relació amb les matèries pròpies d'este conveni.

5.5.2.3. Conveni amb la Universitat de València per a les addiccions al joc i noves tecnologies.

Conveni de col·laboració entre la Universitat de València i l'Ajuntament de València per a cooperar en el marc dels programes preventius de les addiccions al joc i les tecnològiques. Les activitats es planificaran anualment i les de l'any 2024 són les següents:

- a) Activitats formatives (format presencial i en línia) per al personal tècnic encarregat d'implementar els programes preventius de les addiccions al joc i les tecnològiques així com per a estudiants de pràctiques que els donen suport (estudiants de pràcticum de la Universitat de València).
- b) Subministrament de documentació i material necessari per a esta formació.
- c) Implementació d'activitats de prevenció d'addiccions tecnològiques i de joc en els centres educatius.
- d) Emissió d'informes sobre addicció al joc i a les tecnologies.
- e) Avaluació de l'eficàcia del programa de prevenció d'addicció al joc i a les tecnologies.
- f) Elaboració d'una memòria anual sobre addicció al joc i a les tecnologies en l'estudiantat escolaritzat al municipi de València.
- g) Difusió dels resultats.
- h) Execució de qualsevol de les activitats anteriorment enumerades o d'altres que guarden una relació directa amb les matèries objecte d'este conveni.

5.5.2.4. Conveni amb la Universitat de València per a programes preventius de les addiccions amb substàncies.

Conveni de col·laboració entre la Universitat de València i l'Ajuntament de València per a la cooperació en el marc dels programes preventius de les addiccions amb substàncies. Les activitats es planificaran anualment i les de l'any 2024 són les següents:

- a) Implementació d'activitats de prevenció d'addiccions amb substàncies (format presencial i en línia) en els centres educatius del municipi de València.
- b) Formació específica al personal encarregat d'implementar els programes preventius de les addiccions amb substàncies, així com a estudiants de pràctiques que els donen suport (estudiants de pràcticum de la Universitat de València).
- c) Emissió d'informe individual de cada centre educatiu, que realitze estes activitats de prevenció. Així mateix, es realitzarà un informe global on consten les dades obtingudes de tots els centres participants.
- d) Elaboració d'una memòria anual sobre addiccions amb substàncies en l'alumnat del Municipi de València que haja participat en estes activitats preventives.
- e) L'execució de qualsevol de les activitats anteriorment enumerades o d'altres que guarden una relació directa amb les matèries objecte del present conveni.

5.5.2.5. Conveni amb la Universitat Catòlica de València Sant Vicent Màrtir.

Conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de València i la Universitat Catòlica de València Sant Vicent Màrtir (UCV) perquè el seu alumnat realitze les pràctiques a les instal·lacions del Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València.

L'objecte del conveni és la col·laboració mútua entre l'Ajuntament, a través del Servei d'Addiccions (PMD/UPCCA-València) i la UCV, que es concreta en l'autorització necessària a fi que els alumnes i les alumnes de la Facultat de Psicologia de la UCV, corresponents al Màster Oficial en Educació i Rehabilitació en Conductes Addictives, realitzen les seues pràctiques en el Servei d'Addiccions.

5.5.3. Programa de participació i col·laboració amb altres àrees municipals i recursos que atenen col·lectius vulnerables.

Responent als objectius d'esta línia estratègica, este programa pretén estimular la col·laboració entre el Servei d'Addiccions de València i altres àrees municipals rellevants, així com tercers actors que incidixen en la població vulnerable del municipi.

D'esta manera duem a terme mesures concretes com les següents:

El programa "Integra" es duu a terme amb l'equip de mesures judicials de l'Ajuntament de València. Este és un recurs de caràcter públic que té com a objecte l'aplicació de les diferents mesures judicials al medi obert previstes per la legislació vigent sobre la base de la responsabilitat penal de les i els menors. D'una banda, el programa "Integra" consistix en una col·laboració entre tots dos equips mitjançant la qual s'oferix una versió adaptada quant a continguts i duració dels programes del Servei d'Addiccions a les i els menors del sistema de mesures judicials que es troben en una situació especialment vulnerable.

D'altra banda, també es col·labora amb els centres municipals de Joventut. Estos són espais de dinamització sociocultural i comunitària repartits per la ciutat de València que realitzen activitats d'oci educatiu. El seu propòsit és oferir a les persones joves un servei permanent d'informació, assessorament, formació i oci educatiu des d'un criteri de proximitat. És per això que, de manera puntual i d'acord a les necessitats detectades per totes dos àrees municipals, es duen a terme tallers o programes concrets de manera conjunta, entenent que beneficia a tots dos departaments per a assolir els seus objectius i, amb això, a tota la població jove.

De la mateixa manera, entenem que la cooperació i treball conjunt amb altres àrees municipals i actors que tinguen com a població diana les persones més vulnerables del municipi (dones en situació de risc, persones refugiades, comunitat LGTBI+, immigrants, etc.) són absolutament necessaris, per la qual cosa quedem a la disposició d'estes per a dialogar altres possibles col·laboracions.

5.6. Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat.

El món de les addiccions està en canvi constant: les tendències de consum evolucionen amb rapidesa, a més de la facilitat que apareguen noves substàncies amb uns efectes que cal estudiar. Estes circumstàncies fan que siga necessària l'actualització freqüent de la investigació en este àmbit, així com en la difusió dels continguts resultants d'esta.

Objectius

- Recopilar i facilitar l'accés a la documentació sobre addiccions.
- Impulsar la investigació en l'àmbit de les addiccions.
- Obtindre dades de les tendències de consum en el terme municipal.

Accions

- Incorporar dades sobre l'addicció a la ciutat de València a l'Observatori General de Servicis Socials, amb el propòsit d'elaborar estudis estadístics que permeten mesurar l'evolució i les tendències de les addiccions al municipi.

5.6.1. Reunió anual amb la comunitat educativa.

Els programes de prevenció d'addiccions en el medi escolar són un dels components essencials d'este pla, ja que s'ha demostrat la seua efectivitat a influir en la presa de decisions saludables dels i de les menors. És per això que, amb la intenció de donar-los la major difusió possible, tots els anys el Servei d'Addiccions organitza una reunió de treball conjunta per a informar de l'oferta educativa que el Servei posa a la disposició del municipi, dirigida principalment a personal directiu, professorat dels centres escolars i representants de les AMPA/AFA.

Objectius

- Donar a conèixer els programes desenvolupats pel Servei d'Addiccions a la comunitat educativa.
- Fomentar el diàleg i la col·laboració entre agents de l'àmbit escolar i l'Ajuntament de València.

Població destinatària

- Personal directiu i professorat dels centres escolars, així com representants de les AMPA/AFA.

Materials

- Material de difusió i promoció de la reunió.
- Lloguer d'espai físic per a la seua celebració.

Temporalització

- Una vegada a l'any, al començament del curs escolar.

Avaluació

- Nombre de persones que assistixen a la reunió.
- Nombre de centres que assistixen.

5.6.2. Organització de jornades, debats, xarrades, etc. dirigides a diferents col·lectius.

En la seua funció de mantindre informada la població del municipi sobre l'actualitat respecte a les addiccions, el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València organitza i participa en multitud de seminaris, debats i col·loquis adaptats als diferents col·lectius als quals es dirigixen, segons les necessitats detectades. Estos es constitueixen com un espai d'exposició, anàlisi i debat de fenòmens i temàtiques de màxima actualitat en relació a les addiccions. Alguns d'ells, per la seua eficàcia i amb la finalitat d'abastar un públic el més ampli possible, s'han dut a terme en repetides ocasions, com poden ser els següents:

- Jornada anual sobre Addiccions
- Unitat d'Investigació Social i Sanitària
- Comissió Interamericana per al Control de l'Abús de Drogues (CICAD) de l'Organització d'Estatos Americans (OEA).
- Organització Panamericana de Salut (OPS)

5.6.3. Programa: “Les TIC com a ferramenta de prevenció”.

L'ús problemàtic de les tecnologies de la informació i comunicació (TIC) és una qüestió que cada vegada afecta a una major part de la població, i que sens dubte s'ha de previndre en la mesura que siga possible. No obstant això, no hem de subestimar el poder positiu que tenen estes tecnologies, al tractar-se d'una potent ferramenta d'informació que quasi tothom visita diàriament.

Des del Servei d'Addiccions utilitzem les TIC com a ferramentes de prevenció a través dels mitjans següents:

- **Pàgines en xarxes socials i web pròpia.**

En estes, la ciutadania pot trobar informació actualitzada sobre les actuacions del Servei d'Addiccions així com publicacions en relació a dies commemoratius (com el Dia Mundial sense Tabac, o el Dia Mundial de Lluita contra les Drogues) o festivitats que normalment van associades al consum de substàncies (Falles, la Nit de Sant Joan, etc.).

La popularitat d'una o altra xarxa social està en canvi constant, però en l'actualitat disposem de les xarxes següents:

- Facebook: <https://www.facebook.com/pmdadiccionvlc/>
 - Twitter: <https://twitter.com/pmdadiccionvlc>
 - YouTube:
 - Servei d'Addiccions: <https://www.youtube.com/user/kmcuentas>
 - K me cuentas: https://www.youtube.com/channel/ucdhokgmx_5a8zggb9rpqe7a
 - Instagram:
 - PMD: <https://www.instagram.com/pmdadiccionvlc/>
 - K me cuentas: <https://www.instagram.com/kmecuentasvlc/>
- **Web “Tutorías en red”**

“Tutorías en red” (www.tutoriasenred.com/) naix de la col·laboració entre el Servei d'Addiccions de l'Ajuntament de València i Fad Juventud. En ella s'oferix a les persones que la visiten

informació detallada sobre diverses actuacions desenvolupades des del Servei d'Addiccions, dirigides en concret a la comunitat escolar i a l'àmbit d'educació no formal.

– **Aula Virtual del Servei d'Addiccions**

L'aula virtual del Servei d'Addiccions va sorgir de la necessitat de continuar duent a terme accions preventives en el context de la pandèmia de la COVID-19 i va suposar una ferramenta a la qual podien accedir totes les persones de la ciutat de València sense necessitat d'eixir de les seues cases. No obstant això, esta mesura també ha resultat ser útil fora d'este context, ja que el seu gran abast facilita en gran manera l'accés a la formació en prevenció d'addiccions.

Es pot accedir a tres tipus de continguts:

- **Píndoles formatives:** Informació teòrica presentada en format vídeo, sobre les temàtiques següents:
 - Addicció a les drogues.
 - Addicció a les tecnologies.
 - Addicció als jocs d'atzar i les apostes esportives.
 - Família.
 - Oci i temps lliure.
- **Modalitat en línia de tallers presencials:** Són la versió en línia d'alguns tallers i programes que també duem a terme de manera presencial, per exemple:
 - Familiar: “Escola de famílies hui”. De 0 a 6 anys i de 6 a 18 anys.
 - Escolar: “Avatars de ser adolescent”, “Clickeando”, “Astrolabi”, “Dissenya la teua vida”, “Toca Cine”.
 - Comunitari/oci i temps lliure: “Et sona?”
- **Tallers en línia exclusius:**
 - “Al teu Aire” (comunitari/oci): Taller sobre esports urbans com l'*skateboarding*, calistènia o *breakdance*, que suposen una alternativa d'oci saludable davant les activitats normalment associades al consum.
 - “A-risc” (escolar): Taller en línia sobre els riscos dels jocs d'apostes.

A més de les accions arreplegades anteriorment, dins de la línia estratègica “Generar i difondre coneixement veraç i actualitzat” quedarien arreplegades accions com l'elaboració de materials informatius enfocats en els diferents àmbits del pla, formació de monitors i monitores per a programes específics i formació de pràcticum i alumnat becari, entre altres d'índole similar.

6. RECURSOS

HUMANS

Respecte als recursos humans, la implementació del Pla municipal d'addiccions requereix de les figures professionals següents: psicòlegs i psicòlogues, treballadors/ores socials, educadors/ores socials, personal tècnic d'administració general, personal auxiliars administratiu i altres figures professionals que es necessitaran per a l'adequat desenvolupament de les diferents activitats i programes del Pla.

Actualment el Servei d'Addiccions disposa de quatre psicòlegs i psicòlogues, una infermera, dos treballadores socials, dos tècnics auxiliars de servicis socials, un tècnic d'administració general, dos auxiliars administratives i un subaltern, a més de la col·laboració de quatre professionals qualificats dels plans d'ocupació municipals.

ECONÒMICS

Pressupost 2024. Ajuntament de València:

KH800 23110 Servei Addiccions		Total: 473.997,10€
22699 Gastos diversos		1.000,00 €
22799 Treballs realitzats per empreses i professionals		128.097,10€
48100 K me cuentas		2.900,00 €
48910 Transferències (INBAS)		65.000,00 €
49920 Conveni Fad Juventud		87.000,00 €
45390 Convenis Universitat València		190.000,00 €

Subvencions atorgades en 2023 i previstes per a 2024		TOTAL: 121.348,00 €
1. Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues. Ministeri de Sanitat, Servicis Socials i Igualtat		15.906,00 €
2. Direcció General d'Assistència Sanitària. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. Generalitat Valenciana.		105.442,00 €

7. BIBLIOGRAFIA

-*Anuari Estadístic de la ciutat de València 2022*, Ajuntament de València. Curs 2021-2022.

-Bueno-Cañigral, F.J. i col·laboradors. *Del Centre Urbà Municipal de Rehabilitació de Toxicòmans (CUMRT) de l'Ajuntament de València fins a la Unitat de Prevenció Comunitària en Conductes Addictives (UPCCA-València) - Més de trenta anys d'història (1984-2016)*. 2018. PMD/UPCCA-València. Regidoria de Sanitat, Salut i Esports. Ajuntament de València. ISBN: 978-84-9089-131-5.

-EMCDDA - Observatori Europeu de les Drogues i les Toxicomanies. *Wastewater analysis and drugs a European multi-city study*. 2023.

(https://www.emcdda.europa.eu/publications/html/pods/waste-water-analysis_en)

-Eurostat. Alcohol consumption statistics, 2019. (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=alcohol_consumption_statistics)

-Eurostat. Tobacco consumption statistics, 2019. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=tobacco_consumption_statistics#Daily_smokers_of_cigarettes)

-European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2023) European Drug Report 2023: Trends and Developments (https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023_en)

-Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries davant del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac.

-Llei 42/2010, de 30 de desembre, per la qual es modifica la Llei 28/2005, de 26 de desembre, de mesures sanitàries davant del tabaquisme i reguladora de la venda, el subministrament, el consum i la publicitat dels productes del tabac. BOE núm. 318 (31 de desembre de 2010).

-Llei 10/2014 de 29 de desembre de la Generalitat, de salut de la Comunitat Valenciana. DOGV núm. 7434 (31 de desembre de 2014).

-Decret 48/2016, de 22 d'abril, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament orgànic i funcional de l'Institut Valencià de Seguretat i Salut en el Treball (INVASSAT). (DOGV núm. 7769 de 27.04.2016).